

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

DROGOMENPEKOTASUNEN AURKAKO AZPEITIKO UDALERRIAREN PLANA **2014-2019rako**

VI. PLANAREN ESPARRU POLITIKOA EDO FILOSOFIA

DROGA GAIETARAKO ZUZENDARITZAREN JARDUERA-ILDO POLITIKOAK

- 1.- “EAEko droga-mendekotasunen inguruko prebentzioari, asistentziari eta gizarte-ratzeari” buruzko 18/98 Legearen aldaketa, tabakoari buruzko Legeak eraginda.
- 2.- Droga-mendekotasunen inguruko prebentzioari, asistentziari eta gizarteratzeari buruzko Lege berria.
- 3.- 2008ko abenduaren 5eko 12/2008 Legea, Gizarte Zerbitzuei buruzkoa:
 - Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistema
 - Prestazioen eta zerbitzuen katalogoa
 - Sistemen artean, lankidetzaren eta koordinazio-guneak konfiguratzeko: gizarte- eta osasun-gaietakoak, gizarte- eta lan-gaietakoak, gizarte- eta bizitzeko-gaietakoak, gizarte- eta hezkuntza-gaietakoak, gizarte- eta justizia-gaietakoak, gizarte- eta kultura-gaietakoak, edo beste batzuk.
- 4.- Droga-mendekotasunen VI. Planean, substantziarik gabeko mendekotasunak eta tratamendu berriak sartzea.
- 5.- EAEko Osasun Mentalaren estrategia.
- 6.- Osasun Publikoaren Legea (bukatu gabe).
- 7.- Udalen Legea (bukatu gabe).
- 8.- EAEko Emakumeen eta Gizonen arteko berdintasunerako V. Plana.
- 9.- III. Gazte Plana.
- 10.- Erakundearen arteko III. Familien Plana.
- 11.- Genero Indarkeriaren aurkako Gobernuaren I. Jarduera Plana.
- 12.- OSALANen plan estrategikoa.
- 13.- Osasun Plana.
- 14.- Immigrazio Plana.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1.- PLANAREN LEGE-ESPARRUA

Gizarte Zerbitzuei buruzko 2008ko abenduaren 5eko 12/2008 Legea onartzea funtsezko aurrerapausoa izan da gizarte-zerbitzuak unibertsal bihurtzeko prozesuan eta Euskal Autonomia Erkidegoko esku-hartze sozialaren eremua antolatzeko prozesuan. Erreferentziazko ereduan, erakunde-maila bakoitzak bere ardura eta ekimen propioak ditu, horiek aurrera ateratzeko nahikoa finantziazio du, eta, nola ez, dagokion autonomia du bere egiturak, figura profesionalak eta jarduerak zehazteko.

Ikuspegi horretatik, zeharkako politikek, hala nola droga-mendekotasuna, ongizatearen zutabe diren eremu bertikal guztiak izan behar dituzte oinarri (gizarte-zerbitzuak, osasuna, hezkuntza, enplegua...).

Gure ustez, zeharkako politiken eta ikuspegien eginbehar nagusia da politika eta eremu bertikalean eragitea, politika bertikal horiek kontuan har ditzaten zeharkako ikuspegiak eta arazoak. Helburu hori dela eta —eta ahal den neurrian—, zeharkako esku-hartzeek ez dute izan behar eremu bertikalen ordezkio; subsidiarioki eta behin-behinean bakarrik egin behar dute hori.

Era berean, VI. Planak lortu nahi du, batetik, administrazioak erantzukizun publikoari buruz eman beharreko azalpenak ematea, eta, bestetik, erantzukizunak identifikatzea, sare publikoko erakunde bakoitzari dagokion finantziazioa identifikatzea, eta horiek, gero eta gehiago, berdintasunaren alde lankidetzan aritzea.

Planteamendu horiek bultzatu gaituzte VI. Planean ludopatienganako arreta sartzera esku-hartzearen zenbait mailatan (eskaintzaren kontrola, prebentzioa, laguntza...), eta ematen zitzaion trataera —batik bat administratiboa— zabaltzera, jokia arautzen duen 4/1991 Legearen bidez (“Jokoaren Legea” izenez ezagutzen dena) eta Euskadiko Jokoen Katalogoa onartzen duen 1996ko azaroaren 26ko 277/1996 Dekretuaren bidez.

Ilido horretatik, kontuan hartu behar da, VI. Plana indarrean dagoen bitartean, Udalen Legea onartzea aurreikusten dela. Lege horrek udalen eskumen-eremua argitzen lagunduko du, eta “Gizarte-zerbitzuen antolaketa, plangintza eta kudeaketa” esleituko die haiei.

Azkenik, puntu honetan aipatu beharra dago droga-mendekotasunen lege berri bat egiteko proiektua; ***Mendekotasunei buruzko Lege Integrala*** izena har lezake proiektu horrek, eta aurreko legea —1998ko ekainaren 25eko 18/1998 legea— indarrean jarri zenetik egin diren aldaketak eta aurrerapenak antolatzeko, VI. Mendekotasun Planean jasota dauden alderdi hauetako aldaketak, batez ere:

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Abenduaren 5eko 12/2008 Legea, Gizarte-zerbitzuei buruzkoa, eta hari dagokion prestazio eta zerbitzuen katalogoa.
- Tabakoaren arloan egin diren erreformak.
- Substantziarik gabeko mendekotasunak kontrolatzeko eta murrizteko ekintzak esku-hartzeen sisteman sartzea.
- Prebentzio-estrategietan egindako aurrerapen teknikoak, eskaintza kontrolatzeko estrategia eta prebentzioa argi bereizten dituztenak eta gaur egun profesionalek eta komunitate zientifikoak aintzat hartzen dituzten mailetan (unibertsala, selektiboa, adierazia eta zehaztua) modu orekatuan esku hartzearen garrantzia azpimarratzen dutenak.
- Batetik, arriskuak eta kalteak murriztearen arloko politiketan, eta, bestetik, prebentzio zehaztuaren, gizarteratzearen eta barneratzearen arloko politiketan egindako aurrerapenak. Politika horietako batzuek zerikusi zuzena dute Gizarte-zerbitzuei buruzko 12/2008 Legearekin.
- EAEko Planen, eta Europako Estrategien eta Plan Nazionalaren arteko sinkronia hobetzea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Droga-mendekotasunen inguruko prebentzioari, laguntzari eta gizarteratzeari buruzko 1998ko ekainaren 25eko 18/1998 Legeak EAEko administrazio publikoei emandako eskumenak

Eskumen orokorrak

Administrazio Publikoak	Eusko Jaurlaritza / Droga Gaietako Zuzendaritza	Droga Mendekotasunen Sailen arteko Batzordea	Droga Mendekotasunen Aholku Kontseilua	Foru-aldundiak	Udalak
36.1. artikulua. Drogen mendekotasunen inguruan, 18/1998 Legea aplikatzearen ondoriozko jarduera publikoak eta lege-garapenak gauzatzea. 38. artikulua. Euren eskumenekoak diren eta lege horretan barne hartutako ekintzak gauzatzera bideratutako kredi-tuak aurreikustea.	36.2. artikulua. Lege horretan araututako jarduerak planifikatzea eta koordinatzea. 37.1. artikulua. Drogen Mendekotasunari buruzko bost urteko Plan bat egitea eta Legebiltzarrera helaraztea. 39. artikulua. Laguntzeko organo bat sortzea (Droga Mendekotasunen Sailen arteko Batzordea) Gobernuari droga-gaietan aholku emateko. 41.1. artikulua. Droga Men-dekotasunen Aholku Kontseilua sortzea, drogen mendekotasunen aurkako borrokan inplikaturako gi-zarte-sektoreek parte hartzeko organo goren.	40.1. artikulua. Eusko Jaur-laritzaren drogen mendeko-tasunen inguruko ekintzak koordinatzea. 40.2. artikulua. Drogen Mendekotasunari buruzko Planaren proposamena egitea.	41.4. artikulua. a) Beharrezkoak diren txostenak, ikerketak eta proposamenak egitea. b) Euskal administrazio publikoei aholku ematea, galdetutako gaien inguruan. c) Drogen Mendekotasunari buruzko Hiru urteko Planaren alde aurreko txostena bidaltzea. d) Droga-gaiei buruz administrazio publikoek egindako planak eta arauak aztertzea, eta horien gaineko iritzia ematea. e) Antolaketa- eta funtzionamendu-araudia egitea.	36.3. artikulua. Drogen Mendekotasunari buruzko Planeko aginduei jarraiki, drogen mendekotasunen inguruko prebentzioari eta gizarteratzeari buruzko jarduerak sortzea eta egitea. 42. artikulua. Udalekin batera, euren eskumen-eremuaren baitan, Drogen Mendekotasunen Foru eta Tokiko Kontseiluak eratzea, Droga Mendekotasunen Aholku Kontseiluaren eginkizun berdinekin.	36.4. artikulua. Drogen Mendekotasunari buruzko Tokiko Plana egitea eta garatzea, Drogen Mendekotasunari buruzko Planeko aginduei jarraiki. 42. artikulua. Foru Aldundiekin batera, euren eskumen-eremuaren baitan, Drogen Mendekotasunen Foru eta Tokiko Kontseiluak eratzea, Droga Mendekotasunen Aholku Kontseiluaren eginkizun berdinekin.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Eskumen espezifikoak: eskaintzaren prebentzioa eta kontrola

Udalak eta foru-aldundiak	Administrazio Publikoak Eusko Jaurlaritza / Droga Gaietako Zuzendaritza	Eusko Jaurlaritza / Droga Gaietako Zuzendaritza	Droga Mendekotasunen Sailen arteko Batzordea	Osasuna	Osalan	Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa	Gizarte Zerbitzuak	Industria	Herrizaingoa/Polizia
4.1. artikulua. Drogen mendekotasunei buruzko Tokiko Plana egitea.	5.1. artikulua. Drogen mendekotasunen fenomenoari buruzko komunikazio-estrategia k bultzatzea.	5.7. artikulua. Honako hauen sustapena: a) Drogen mendekotasunen eragina, prebalentzia eta problematika ezagutzeko inkestak eta ikerketak. b) Drogen mendekotasunekin loturiko gizarte-, osasun- eta ekonomia-arloetako arazoen inguruko ikerketak, azterketak eta prestakuntza. c) Prebentzio-, asistentzia- eta gizarteratze-programen ebaluazioa. d) Drogen mendekotasunen inguruko dokumentu-baliabi-deak hobetzea.	5.2. artikulua. Erakundeek egindako drogen mendekotasunen prebentzioko kanpainak zabaltzeko, komunikabideetan publizitate-tarteak erabilgarri izatea.	5.3. artikulua. Drogen ondoriozko asistentziaren maiztasuna, erikor-tasuna eta hilkortasuna zehaztea.	5.5. artikulua. Droga-kontsumoak lan-eremuan dituen ondorioak ezagutarazteko informazio- eta presta-kuntza-jarduerak egitea.	6.1. artikulua. Hezkuntza-eremuan osasunaren susta-pena lortzeko, osasun-ad-ministrazioarekin lankide-tzan aritzea.	8. artikulua. Drogen mendekotasunen prebentzioaren inguruko gizarte-zerbitzuen jardue-rak indartzea.	24.1. artikulua. Etxean edo in-dustrian erabil-tzen diren pro-duk-tuetan, eta drogatzat jotako substantzia lu-runkorretan, to-xikotasunari eta arriskuari buruz-ko informazioa emateko etiketen erabilera bultzatzea (2.1.d artikulua).	10.1. artikulua. Legez kanpoko droga-trafikoko delituak ikertzea.
4.3. artikulua. Autonomia Erkidegoko Administrazio Nagusiarekin lankidetzan aritzea, drogen mendekotasunen prebentzio komunitarioko jarduerak garatzea.	5.2. artikulua. Erakundeek drogen mendekotasunen prebentziolari buruz egindako kanpainak zabaltzea.	5.6. artikulua. Drogen Mendekotasunen Behatokia mantentzea.	19. artikulua. Drogen inguruko legez kanpoko publizitatea saihesteko jarduerak sustatzea.	5.4. artikulua. Erabiltzaileei eta mendeko-tasunen prebentziolari eta tratamen-duari buruzko aholkuak eta orientazioa ematea.	9. artikulua. Lan-munduko prebentzio-programak indartzea.	Eskola Osasunari buruzko Legean aurreikusitako prestakuntza-programak garatzeko elkarlanean ari-tzea Hezkuntza- eta osasun-arloetako komuni-tatearen parte-hartzea bul-tzatzea.		24.2. artikulua. Produktu horiek modu arriskutsuan erabiltzeko asmoa kentzea.	Eskaeraren eta kon-sumoaren prebentzioaren inguruko ekintzetan lankide-tzan aritzea.
	7. artikulua. Drogen mendekotasunekin loturiko profesionalen diziplinar-teko presta-kuntza-programak ze-haztea.	6.2. artikulua. Unibertsitate-programetan, drogen mende-kotasunen eta osasun-hez-kuntzaren inguruko gaiak txertatzea.		11.1. artikulua. Sorgogariak, psikotropoak eta sendagaiak kontrolatzea eta gainbegiratzea, baita laborategiak eta establezimenduak ere, ekoizpen-, banaketa- eta emate-faseetan.	Asistentziako eta gi-zarteratzeko programa publikoetan enpresekin elkarlanean aritzea.				
	8.2. artikulua. Bizi-baldintzak hobetzeko prebentzioko esku-har-tzeak indartzea, eta droga-kontsumoan eragiten duten norberaren edo fa-miliako bazterketa-fak-toreak gainditzea	8.2. artikulua. Droga-kontsu-moan eragiten duten bazterketa-faktoreak hobetzeko esku-hartzeak bultzatzea.		12.1. artikulua. Herritarren senda-gaien erabilerari jarraipena egitea.					
				12.2. artikulua. Sendagaien terapiaz gaindiko erabilera saihestearren, gizarte-heziketa sustatzea.					
				12.3. artikulua. Sendagaien neurrizko erabilera bultzatzeko eta gehiegizko kontsumoak atzemateko planak zehaztea.					
				12.4. artikulua. Sendagaiak kontsumitzeko garaian emakumeen eta gizonezkoen arteko aldeak aintzat hartzea, baita sendagaien ondorio ezberdinak ere.					

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Eskumen espezifikoak: laguntza

Osasun-administrazioa
Asistentzian eta programa espezifikoetan: 29. artikulua. a) Drogazaleek behar duten asistentzia garatzea. b) Arriskuak murriztera bideratutako programak bultzatzea. c) Iraupen luzeko eta arrisku handiko drogazaleei zuzendutako programa espezifikoak garatzea. Espetxeetako drogazaleekin: 32.1. artikulua. Osoko laguntza-programak sortzea. 32.2. artikulua. Espetxeetako drogazaleek espetxean bertan tratamendua jarraitu ahal izateko baliabide materialak eskuragarri izatea.

Eskumen espezifikoak: gizarteratzea

Administrazio publikoak	Eusko Jaurlaritza / Justizia	Foru-aldundietako, udaletako eta Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuak	Herrizaingoa / polizia
33.4. artikulua. Gizarteratzerak bide-ratutako baliabideak ebaluatzea eta egokitzea.	Drogazalea den atxilotutako arau-hauslea: 34.1. artikulua. Atxilotuari asistentzia eta gizarte-orientazioa emateko zerbitzua izatea.	33.1. artikulua. Gizarte-beharrak bete-tzea. 33.2. artikulua. Bazterkeriaren pre-bentzioa, gizarteratzea eta laneratzea. 33.3. artikulua. Gizartearen ikuspegian eragitea.	34.2. artikulua. Atxilotuari gizarte-orientazioa emateko zerbitzuekin elkar-lanean aritzea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1.1.- VI. PLANAREN PRINTZPIO GIDARIAK EDO BALIOAK

Etaparen estrategikoa berri honetan, Droga Gaietako Zuzendaritzaren printzipioak edo balioak, “EAEko drogen mendekotasunen inguruko prebentzioari, asistentziari eta gizarteratzeari” buruzko 18/1998 Legean eta “Gizarte Zerbitzuei” buruzko 12/2008 Legean ezarritakoaren arabera, honako hauetan oinarritzen dira:

a) Baterako erantzukizuna.

Mendekotasunetako esku-hartzea botere publiko guztiei dagokie, eta botere publiko horiek droga-mendekotasunaren esparruan jarduteko erantzukizuna izango dute, bakoitzak bere eskumen-eremuan. Baterako erantzukizun hori gauzatzeko, botere publikoek finantza-baliabide, giza baliabide eta baliabide materialak esleituko dituzte proposaturiko helburuak lortzeko.

b) Jasangarritasuna.

Abian jarritako baliabideek, zerbitzuek, programek eta proiektuek orekatu egin behar dituzte beren emaitzen eraginkortasuna eta kostua, hala, eraginkorrak nahiz jasangarriak izan daitezen.

c) Elkartasuna.

Elkartasuna sustatuko da, baliabideak modu bidezkoan banatuz pertsonen eta gizarte-taldearen zein lurralde-esparruen artean.

d) Erantzukizun publikoa.

Prestazioen eta zerbitzuen eskuragarritasuna eta sarbidea bermatuko dituzte botere publikoek.

e) Unibertsaltasuna.

Botere publikoek pertsona guztiei bermatuko diete prestazioetarako eta zerbitzuetarako eskubidea, haien beharren arabera eta inolako bereizketarik gabe.

f) Berdintasuna eta ekitatea.

Euskal administrazio publikoek prestazioen eta zerbitzuen estaldura bermatu beharko dute, gutxienez, baliabideak autonomia-erkidego osoan berdinean banatuko direla ziurtatzeko. Era berean, ekitate-irizpideei jarraiki bermatuko dute prestazio eta zerbitzu horietarako sarbidea.

g) Gertutasuna.

Prestazioak eta zerbitzuak, ahal dela, ahalik eta deszentralizatuen egongo dira.

h) Prebentzioa, gizarteratzea eta normalizazioa.

Droga-mendekotasunetako esku-hartzea aplikatuko zaie bazterkeria eragiten duten egiturazko arrazoen azterketari eta prebentzioari, eta pertsonak harreman-eremu normalizatueta gizarteratzea bilatuko da.

GIZARTE ZERBITZUAK

i) Erabateko arreta pertsonalizatua eta arreta ematen jarraitzea.

Drogen gizarte-fenomenoarekin loturiko arazo-multzoa ulertzeko ikuspuntutik ekingo zaie droga-mendekotasunari buruzko jarduerari. Jarduera espezifikoek zein ez-espezifikoek kontuan izango dituzte substantziei, pertsonari eta kontsumo-testuinguruari buruzko faktore guztiak, eta erabateko arreta ematen jarraituko dela bermatu beharko dute, baita zenbait administrazioek edo sistemak tartean sartu behar dutenean ere.

j) Diziplinarteko esku-hartzeak.

Mendekotasunekin eraginkortasunez esku hartzeko, sareko lana ezinbestekoa da, eta sarea osatzen duten zentroek, zerbitzuek eta programek helburu eta lan-modu komunak izan behar dituzte, koordinazioan eta eginkizun espezifiko eta osagarriak betetzean oinarritutakoak.

k) Koordinazioa eta lankidetzak.

Mendekotasunen fenomenoak konplexua, faktore anitzekoa eta aldakorra da, eta politika publiko guztiek eta elkarren artean inplikaturako erakundeek behar duten koordinazioa eta lankidetzak hobetzea eskatzen du.

l) Gizarte-ekimenaren sustapena.

Botere publikoek irabazi-asmorik gabeko gizarte-ekimenaren parte-hartzea sustatuko dute mendekotasunen esparruan.

m) Herritarren parte-hartzea.

Fenomenoaren gizarte-ordezkaritza nahikoa eduki ahal izateko, ezinbestekotzat jotzen da herritarrei parte harraraztea mendekotasunei irtenbideak bilatzeko.

n) Kalitatea.

Mendekotasuna duen orok izan behar du doako arretaren eskaintza, irisgarria, berdintasunezkoa, unibertsala eta kalitatekoa, bereizketarik egin gabe, eta bazterkeria saihestuko duena.

o) Genero-ikuspegia txertatzea.

Genero-ikuspegia benetan kontuan izateko lan egingo da, gizon-emakumeen egoera, baldintza eta behar ezberdinei begiratuta.

p) Kultura-aniztasuna txertatzea.

Kultura anitzen elkarbizitza ere ez da ahaztu behar, eta aniztasuna errespetatzen eta kulturen elkarbizitza bateratzen duten jarduerak egokituko dira.

q) Urrakortasunera hurbiltzea.

Esku-hartzeak arreta handiagoa emango die arrisku-faktore handiagoak eta indartsuagoak dituzten pertsona-taldeei eta pertsona jakinei; izan ere, arrisku-faktore horiek komunitatean ohikoa den baino urrakortasun-egoera handiagoan uzten dituzte pertsona horiek.

1.2.- PLANAREN HELBURU ESTRATEGIKOAK

- 1.- Herritar guztiei aktiboki parte harraraztea drogen kontsumoaren eta jokoaren fenomenoan, eta helburuak, ekintzak eta lurralde-eremu eta -maila bakoitzean lan-sare eta -egitura parte- hartzaileetan inplikaturako eragileak zehaztea, gizarte osoak irtenbidean aktiboki parte har dezan.
- 2.- VI. Planak beste plan orokor edo sektorial batzuekin duen zeharkakotasuna eta lotura aztertzea, eta administrazioek eta erakundeek sustatu eta egingo dituzten jarduerak koordinatzea.
- 3.- Mendekotasun edo ludopatia batek zuzenean edo zeharka eragin dien pertsona guztien beharrei laguntza eskaintzea, eta beste gaixotasun batzuekiko ekitate-egoera bermatzea.
- 4.- Eskaintza eta eskaria murriztea.
- 5.- Euskal Autonomia Erkidegoan drogak maiz kontsumitzen hasten den eta substantziarik gabeko mendekotasunak dituen pertsona-kopurua murriztea, bai eta mendekotasun bat eragin dezaketen jardueretan hasteko adina atzeratzea ere.
- 6.- Euskal Autonomia Erkidegoan drogak ohiz kontsumitzen dituen eta mendekotasuna eragin dezaketen jokabideak (jokoa...) dituen pertsona-kopurua murriztea.
- 7.- Patologia bikoitzen arreta hobetzea.
- 8.- Mendekotasunekin eta ludopatiarekin arazoak dituzten pertsonen gizarte-egoerak hobetzea.
- 9.- Oro har, substantziarik gabeko mendekotasunen, eta, zehazki, ludopatiaren, egungo tratamendu-sistema hobetzea.
- 10.- Ikerketa aplikatua bultzatzea, droga-mendekotasunen eta ludopatiaren inguruko erabakiak hartzeko modu egokian informatzeko eta orientatzeko.
- 11.- Esparru horretan lan egiten duten profesionalen prestakuntza hobetzea eta bermatzea, baita bertan borondatez lankidetzan aritzen direnei zuzendutakoa ere.
- 12.- Programen eta ekintzen ebaluazio sistematikoa sustatzea, horretarako kalitate- eta eraginkortasun-adierazleak ezarriz.
- 13.- Ebidentzia zientifikoan oinarrituta, tratamendu berriak aztertzea.
- 14.- VI. Planak sustatutako esku-hartzeetan, genero-ikuspegian aurrerapausoak ematea eta sakontzea.
- 15.- Talde eta pertsona urrakorrei zuzendutako prebentzioa espresuki sustatzea eta garatzea — horiei prebentzio selektiboa eta egokitua deitzen zaie—.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1.3.- VI. PLANAREN ZEREGINA

Droga Mendekotasunen inguruko Prebentzioari, Asistentziari eta Gizarteratzeari buruzko 18/1998 Legean eta Gizarte Zerbitzuei buruzko 2008ko abenduaren 5eko 12/2008 Legean ezarritako printzipio gidariei eta helburu estrategikoei jarraiki, VI. Planaren zeregina da:

Mendekotasunen fenomenoari ekiteko ikuspegia zabaltzea

- .- Bizimodu eta balio osasungarrien eta gizartearen aldekoen sustapena garatuz.
- .- Pertsona eta talde urrakorretan prebentziozko esku-hartzeen berariazko garapena sustatuz (prebentzio selektiboa eta egokitua).
- .- Oso zaurgarriak diren eta gizarte-bazterkeria egoeran dauden pertsonenganako esku-hartzeetan aurrerapausoak eginez (prebentzio zehatza).
- .- Drogak kontsumitzen dituzten pertsonen gizarteratzeko aukera gehiago emanez.
- .- Egungo tratamenduak beste tratamendu berri batzuekin osatuz, eta beste prozedura terapeutiko batzuei aukera emanez, erikortasuna eta hilkortasuna murrizteko.

1.4.- LEHENTASUNEZ ESKU HARTZEKO GUNEAK ETA KOLEKTIBOAK

LEHENTASUNEZ ESKU HARTZEKO GUNEAK ETA KOLEKTIBOAK	
ESKU HARTZEKO GUNEAK	ESKU HARTZEKO KOLEKTIBOAK
• Familia • Araututako irakaskuntza-zentroak (Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza, DBH eta DBHO) eta arautu gabeko irakaskuntzarenak (HLKP, HHI, bizitzan zeharreko ikaskuntza) • Osasun Arreta • Jolas- eta aisialdi-guneak • Bazterkeria-arriskuan dauden adingabeei eta gazteei arreta emateko baliabideak • Espetxeak • Lantokiak	• Haurrak, nerabeak eta gazteak • Ohiko kontsumoak eta kontsumo problematikoak dituztenak • Kolektibo eta pertsona urrakorrak • Bazterkeria handian dauden pertsonak • Delitu-jarduerak egiten dituzten pertsonak • Jarduneko langileak

1.5.- VI. PLANEAN ERABILITAKO ESTRATEGIAK

VI. PLANAREN ZUZENEKO ESTRATEGIAK
➤ Eskaintzaren kontrola. Drogaren eta jokoaren presentzia eta eskaintza murrizterra bideratutako neurriak, indarrean dagoen legedira egokituta. ➤ Balio osasungarrien eta sozietatekoen sustapena. Urrakortasun-egoera sozial objektiboan ez dauden talde eta pertsonetan, arriskuak eta arriskuzko jokabideak murriztuko dituzten balioak bultzatzera bideratutako ekimena. ➤ Prebentzio unibertsala. Biztanleei, oro har, edo ezein arrisku-faktoreen arabera identifikatu gabeko pertsona-talde handiei zuzendutako programak eta ekintzak. ➤ Prebentzio selektiboa. Biztanle-talde jakin batzuei zuzendutako ekintza-multzoa; biztanle-talde hori drogekin edo jokoarekin loturiko arazoak sor ditzaketen arrisku-faktoreen mende dago, datu objektiboen arabera (epidemiologiak edo bestelako ikerketa-teknikaren batek emandako datuak), drogen kontsumitzaileak izan ala ez izan, edo mendekotasuna sor dezakeen beste jardueraren bat praktikatu ala ez. ➤ Prebentzio egokitua. Arrisku handia duten pertsonen zuzendutako esku-hartzeak; izan ere, drogak kontsumitzen dituzte eta beste jokabide-arazo batzuk dituzte (horien artean, joko problematikoak), eta haien helburua ez da bakarrik droga gutxiago kontsumitzea edo gutxiago jokatzea, baizik eta horrekin lotutako arazoak ere murriztea, baita jokabide horiek beranduago hartzea ere. ➤ Prebentzio zehatza. Hor sartzen dira drogazaletasun-arazoak dituztenei zuzendutako prebentzio-, laguntza- edo gizarteratze-zerbitzuek edo -baliabideek egiten dituzten ekintza guztiak, haien oinarriko bizi-egoera hobetzeko eta substantziak maiz kontsumitzeak osasunari eta segurtasun pertsonalari dakartzkion arriskuak murrizteko. ➤ Laguntza terapeutikoa. Substantzia baten edo jokoaren mendekoei zuzendutako jarduera guztiakosatzen du, eta errehabilitaziora edo haien osasun- eta bizi-egoera hobetzera dago bideratuta.

GIZARTE ZERBITZUAK

- **Gizarteratzea.** Gizarteratzera bideratutako esku-hartzeak dira, eta, inoiz mendekotasun-arazo bat izanagatik edo gaur egun izanagatik, bizimodu normalizatua izan dezaketen pertsonen zuzenduta daude.
- **Babesa.** Ikerketaren, aurrerapenak zabaltzearen, prestakuntzaren, koordinazioaren eta esku-hartzeen plangintzaren eta ebaluazioaren bidez, erakunde publikoen, gizarte-ekimenaren, profesionalen eta boluntarioen esku-hartzea hobetzera eta sustatzera bideratutako jarduerak guztia

VI. PLANAREN ZEHARKAKO ESTRATEGIAK

- **Arriskuak eta kalteak murriztea.** Kontsumoek ahalik eta kalte gutxien egin dezaten bideratutako ekintzak. Zeharkako estrategia hori esku-hartze guztietan erabil daiteke, baina arriskuak murrizteak, oro har, garrantzi berezia du mendekotasuna baino lehenagoko prebentziozko esku-hartzeetan; kalteak murriztea, berriz, gehiago zuzentzen zaie laguntza-estrategien, prebentzio zehatzeko eta txertaketa eta gizarteratzeko barruko mendeko pertsonen.
- **Genero-ikuspegia.** Gizonezkoen drogekin eta jokoarekin lotutako arazo gehiago eduki arren, eta elementu eragile asko berberak izan arren, emakumeek ezaugarri bereizgarri batzuk dituzte, bai arrisku-faktoreetan, bai ondorioetan —eta ez zaie beti behar bezalako arreta ematen—. Horrek genero-ikuspegia esku-hartze guztia zeharkako ildotzat hartzea eramaten gaitu.
- **Immigrazioa.**
- **Esku-hartzearen plangintza.** Esku-hartze guztiak planifikatuta egin daitezten sustatzea, horiek VI. Planaren lehentasunezko ildoetan lekua izatea, ildo horietako programetan lekua izatea eta irizpide formalen arabera diseinatuta egotea, hobekuntzak sartzeko ebaluatu eta berrikus daitezten.
- **Ebaluazioa.** Esku-hartze guztietan ebaluazioa sustatzea, kudeaketa eraginkor baterako beharrezko tresna gisa; hori gauzatzeko, kontuan izan behar da ebaluazioak planifikazio- eta diseinu-prozesuaren zati izan behar duela, eta ez geroko eranskina.

•

1.6.- VI. PLANAK EUSKAL ADMINISTRAZIOAREN BESTE PLAN BATZUEKIN ETA EUROPAKO ESTRATEGIEKIN ETA ESTRATEGIA NAZIONALAREKIN DUEN LOTURA.

VI. Plan honek beste esku-hartze batzuekin duen loturari dagokionez, bi maila handi bereizten ditugu: bata, EAEko beste plan batzuekiko koordinazioarena, eta, bestea, Drogen aurka borrokatzeko **Europako Batasunaren estrategiarekiko** (2005-2012), eta **Drogei buruzko Estrategia Nazionalarekiko** (2009-2016) eta hari dagokion **Drogei buruzko Ekintza Planarekiko** (2009-2012) loturarena.

A) VI. Planak EAEko beste plan batzuekin dituen loturak

- 1.- Substantziarik gabeko mendekotasunak, heroinaren banaketa eta kalamu terapeuti-koa VI. Mendekotasun Planean sartzea.
- 2.- EAEko Osasun Mentaleko Estrategia.
- 3.- Osasun Publikoaren Legea (bukatu gabe).
- 4.- Udal Legea (bukatu gabe).
- 5.- EAEko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako V. Plana.
- 6.- III. Gazte Plana.
- 7.- Familiei laguntzeko Erakunde arteko III. Plana.
- 8.- Genero Indarkeriaren aurkako Eusko Jaurlaritzaren I. Ekintza Plana.
- 9.- OSALANen plan estrategikoa.
- 10.- Osasun Plana.
- 11.- Immigrazio Plana.

B) VI. Planak Europako Batasuneko eta Drogei buruzko Plan Nazionalerako Gobernuaren Ordezkaritzaren estrategiekin dituen loturak.

Hiru erakundeen ikuspuntua —Europako Batasunarena, Drogei buruzko Plan Nazionalerako Gobernuaren Ordezkaritzarena (Osasun Ministerioa) eta EAEn VI. Mendekotasun Plana gauzatzeko erantzukizuna duten hiru erakunde-mailena (EJ, Foru Aldundiak eta Udalak)— oso desberdina da. Izan ere, EAEko erakunde-sarean, biztanleengan esku-hartze zuzen eta jakinen bidez eragina izateko gaitasun handiagoa dago; aitzitik, zenbat eta urrunago egon, orduan eta zabaltasun handiagoa eta eragin txikiagoa dute neurri jakinek, eta politika orokorrak koordinatzera eta bultzatzera bideratzen da neurri horien eragina. Esku-hartze ildo bat baino ez da errealitate horren salbuespen eta eskaintza kontrolatzeko estrategiaren zati: trafikoaren aurka borrokatzeari dagokiona, batez ere eskala ertaineko edo handiko droga-trafikoari eta jarduera horietatik datorren diru-zuriketari lotutako krimen antolatuari segika dabilena.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiaren (2005-2012), Drogei buruzko Estrategia Nazionalaren (2009-2016) eta hari dagokion Drogen aurkako Ekintza Planaren (2009-2012) eta EAEko VI. Mendekotasun Planaren arteko harremana azaltzeko, hiru arlotara joko dugu: diagnostikora, esparru politikora edo filosofiara, eta ekintzetara.

a) DIAGNOSTIKOA

Diagnostikoari dagokionez, Europako dokumentua oso orokorra da; izan ere, Batasuneko 27 herrialdeetan gertatzen den guztia jaso behar du, eta drogen kontsumoari lotutako arazoak ez dira homogeneoak. Hala ere, hau aipatzen du:

..., alor batzuetan arazo berriak agertu dira, eta oraindik ez dugu drogen kontsumoa nabarmen jaitsi dela adierazten duen daturik. Hala ere, drogen kontsumoari lotutako osasun-arazoen kopurua eta drogari lotutako heriotza-kopurua egonkortu egin dira, eta, gainera, beherantz doaz.

Drogei buruzko Plan Nazionalaren dokumentuaren ekarpenak askoz zehatzagoak dira, eta bat datoz ikuspegi horrekin. Gauza bera esan dezakegu EAEko VI. Planean sartutako datuez: euskarri sendoago bat dago, aldizka ikerketa propioak egiten baitira, eta, duela hogeitau urte baino gehiagotik, baliabideak ebaluatzen dituzten sistemak baitaude. Bi kasuetan (Estrategia Nazionala eta VI. Planea), aipatzen da drogen kontsumoa zertxobait jaitsi dela azken bost urteetan gutxi gorabehera, bide parenteraleko kontsumoa nabarmen jaitsi dela, kokaina-kontsumoagatik laguntza-eskaerak igo egin direla, heroinak behera egin duela (eta, ondorioz, bigarren postura jaitsi dela), eta, azkenik, egonkortu egin direla alkoholaren kontsumoa eta kontsumo horrek eragindako arazoak.

Ikus III-1. ERANSKINA, Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiak, Drogei buruzko Estrategia Nazionala eta EAEko VI. Mendekotasun Planak partekatutako diagnostikoa.

b) ESTRATEGIEN ESPARRU POLITIKOA, IDEOLOGIA ETA FILOSOFIA.

Alderdi ideologikoenei (edo, bestela esanda, estrategien filosofiari) dagokienez, hiru alderdi hartu ditugu aintzat: balio eta printzipio estrategikoak, helburu estrategikoak, eta lehenetsunez esku hartu beharreko kolektiboak eta esparruak.

Balio eta printzipio estrategikoei dagokienez, estatuek ekarpenak egiteko beharra eta haien arteko koordinazioa dira Europako kontribuzioaren ardatz; baina esku hartzeko aipatzen diren balio batzuk Batasunaren balio sortzaile berak dira:

“Giza duintasuna, askatasuna, demokrazia, berdintasuna, elkartasuna, zuzenbidezko estatua eta giza eskubideak errespetatzea.”

Eta horien helburua hau da:

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

“Gizartearen eta pertsonen ongizatea babestea eta hobetzea; osasun publikoa babestea; jendeari, oro har, segurtasun-maila handi bat eskaintzea; eta drogaren inguruko arazoan planteamendu orekatu eta integratu bati jarraitzea.”

Hauek dira Plan Nazionalaren balioak eta VI. Planean horiei dagozkienak:

Plan Nazionala	VI. Plana
Parte-hartze soziala	Gizarte-ekimena sustatzea / Herritarren parte-hartzea / Elkartasuna / Urrakortasunerako hurbilketa
Sektoreartekotasuna	Baterako erantzukizuna / Hainbat diziplinatan esku hartzea
Zuzentasuna	Berdintasuna eta zuzentasuna / Unibertsaltasuna
Genero-ikuspegia	Genero-ikuspegia sartzea

Ikus **III-2. ERANSKINA, Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiak, Drogei buruzko Estrategia Nazionalak eta EAEko VI. Mendekotasun Planak partekatutako filosofia**

Helburu estrategikoei dagokienez, bi helburu-esparru proposatzen ditu EBk:

- Osasuna babesteari, ongizateari eta gizarte-kohesioari lotutakoak
- Segurtasunari lotutakoak

Plan Nazionalak eta VI. Planak, berriz, askoz gehiago zehazten dute, eta helburu hauetan bat datoz:

Plan Nazionala	VI. Plana
• Gizarte-kontzientzia sustatzea	.- Herritar guztiak aktiboki partaide bihurtzea.
• Erresistentzia-gaitasun eta -trebetasun pertsonalak areagotzea	.- Prebentzioa espresuki sustatzea eta garatzea .- Drogazaletasun-arazoak dituztenen gizarte-baldintzak hobetzea
• Legezko eta legez kanpoko drogen kontsumoa jaistea.	.- Drogak kontsumitzen hasten den pertsona-kopurua murriztea .- Drogak kontsumitzen dituen pertsona-kopurua murriztea
• Kalitateko laguntza bermatzea	.- Drogen eragina jasan dutenei laguntza-erantzun bat ematea. .- Patologia dualekiko arreta hobetzea. .- Substantziarik gabeko mendekotasunetan tratamenduak gehitzea.
• Profesionalen prestakuntza hobetzea eta zabaltzea	.- Profesionalen prestakuntza hobetzea eta bermatzea
• Ikerketa areagotzea eta hobetzea	.- Ikerketa bultzatzea .- Ebidentzia zientifikopean tratamendu berriak aztertzea
• Ebaluazioa sustatzea	.- Ebaluazio sistematikoa sustatzea

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Ikus III-2. ERANSKINA, Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiak, Drogei buruzko Estrategia Nazionalak eta EAEko VI. Mendekotasun Planak partekatutako filosofia

Lehentasunez esku hartu beharreko kolektibo eta testuinguruei dagokienez, Europako dokumentuak ez du gai hori jorratzen; beste bi testuek, ordea, bai, eta puntu askotan datoz bat:

- Familia
- Haurrak, nerabeak eta gazteak
- Langileria / Jardunean dauden langileak / Lantokiak
- Urrakortasun-egoera berezian dauden taldeak.
- Hezkuntza-komunitatea / Araututako irakaskuntza-zentroak (haur-hezkuntza, lehen hezkuntza, DBH eta DBHO) eta arautu gabekoak (HLPP, HHE, bizitzan zeharreko ikaskuntza)
- Espetxeratuta dauden pertsonak / Delitu- eta espetxe-jarduerak dituzten pertsonak
- Drogak kontsumitzen dituzten adingabeak, babes- edo erreforma-zentroetan daudenak / Bazterkeria-arriskuan dauden adingabeei eta gazteei arreta emateko baliabideak
- Aisialdiaren eta entretenimenduaren industria / Jolasguneak eta aisialdikoak
- Hezkuntza-, osasun- eta gizarte-sistemak / Osasun Arreta

Ikus III-2. ERANSKINA, Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiak, Drogei buruzko Estrategia Nazionalak eta EAEko VI. Mendekotasun Planak partekatutako filosofia

c) EKINTZAK

Hiru dokumentuetan jasotzen dira adituek drogen kontsumoari lotutako arazoei aurre egiteko onartzen dituzten oinarrizko lau estrategiak. Hauek dira:

- Eskaintza kontrolatzea: substantziak erraz eskuratzea saihesteko edo eragozteko, neurri mugatzaileak jartzen zaizkie substantziei.
- Eskaria murriztea: pertsonak dira jomuga, eta haiek kontsumi dezaten saihestea edo kontsumo hori murriztea da helburua. Estrategia honek, era berean, beste batzuk hartzen ditu barnean, batez ere prebentzioa, laguntza terapeutikoa, gizarteratzea eta barneratzea, eta arriskuak eta kalteak murriztea.
- Koordinazioa.
- Ekintza horizontala edo laguntzazkoa: oro har, profesionalentzat da, eta haiek ere barnean hartzen dituzte prestakuntza-ekintzak, ikerketa-ekintzak eta jakintza dibulгатzeko ekintzak.

Hiru proposamenen egileek oso desberdin banatu dituzte ekintzak estrategia horietan. Hala, Europako Batasunaren proposamenean, oso garatuta daude eskaintzaren

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

kontrolari eta koordinazioari lotutako ekintzak, eta horietako askok biekin dute zerikusia, Batasunaren barruko eta beste herrialdeekiko polizia-koordinazioari buruzkoak baitira.

Plan Nazionalaren Ekintza Planean, berriz, oreka handiagoa dago lau estrategien artean; EAEko VI. Planean, oster, eskariaren murrizketa da gehien garatutako zatia, eta, horren ondoren, profesionalentzako laguntza. Horren arrazoia da erkidegoko eta tokiko poliziek gaitasun txikiagoa dutela estatuko poliziek eta nazioarteko polizia-egiturek (Interpol eta Europol) baino, eta koordinazioa gutxiago zuzentzen dela estatuko esku-hartzeetara barne-baliabideetara baino, eta are gutxiago nazioarteko esku-hartzeetara.

Kontuan izan behar da estrategia guztietan askotariko ekintzak garatzen direla eta garrantzitsuenak hiru dokumentuetan jaso direla.

Ikus III-3. ERANSKINA, *Drogen aurka borrokatzeko Europako estrategiak, Drogei buruzko Estrategia Nazionalak* eta EAEko VI. Mendekotasun Planak partekatutako ekintzak.

2 JARDUERA ESPARRUAK

JARDUERA EREMUA	HELBURUAK
PREBENTZIOA	<u>PREBENTZIO UNIBERTSALEKO MAILA:</u> Drogra-kontsumoen aurrean babes-faktoreak potentziaztea, eta jarrera eta ohitura osasuntsuak bultzatzea. <u>PREBENTZIO SELEKTIBOKO MAILA:</u> Arriskuak murriztu eta portaera arduratsuak bultzatzea, droga-kontsumoen aurrean, kolektibo eta talde urrakorretan. <u>PREBENTZIO EGOKITUAREN MAILA:</u> Pertsona oso urrakorretan arriskuak murriztea, kotsumo problematikoak saihesteko.
ASISTENTZIA	Drogekin zerikusia duten arazoak dituzten pertsonen dituzten gizarte-beharrei arreta izan herri mailako esparruaren baitan.
INSERTZIOA	Drogak hartzeagatik arazoak dituzten pertsonen gizarteko kide oso moduan gizarteratzea erraztuko dieten ekintzak bultzatu.
ESKAINTZAREN KONTROLA	Edari alkoholadunen eta tabakoaren sustapen eta salmentaren gainean dagoen araudiaren gaineko azterketa.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Herri-mailako esparrutik proposatzen diren jarduera-arloak honako espazioetan garatzen dira:

- HEZIKETA
- FAMILIA
- KOMUNITATEA
- AISIALDIA ETA DENBORA LIBREA

2.1- HARTZAILEAK ETA ERAGILEAK

Plangintza herritar guztiei, oro har, dago zuzendua, eta batik bat, indar berezia eginez, honako kolektiboek:

- Nerabe eta gazteei
- Kontsumitzaile arazotsuei
- Arreta berezia pertsona etorkinei.
- Arreta berezia eta esku-hartzeen egokitzapena generoaren perspektibaren arabera desberdintzei.
- Kolektibo bulnerableak. Horrelakotzat jotzen dira beren ezaugarri pertsonal, sozio-familiar eta/edo ambientalengatik, hau da, drogren kontsuko arazotsuetan erortzeko aukera handiak dituzten pertsonak: bazterkeria handian dauden pertsonak, jarduera deliktiboak dituzten pertsonak...

Planaren garapena ez da adituen zeregin eksklusiboa, baizik eta programaren hartzaile diren herritarrekin harremanean dauden pertsona guztiek ere bere egin behar dute. Honako hauek dira, besteak beste: gurasoak, irakasleak, gizarte-hezitzaileak, osasuneko pertsonak, udaltzainak, kultur-dinamizatzaileak, elkarteak eta abar.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

2.2- JARDUERA ESPARRUAK. ESKU-HARTZE ESPARRUAK ETA EKINTZAK.

1- ESKAINTZAREN KONTROLA

I.- ESKAINTZAREN KONTROLAREN ILDOA

HELBURUA Arauketaren bidez, drogen eta mendekotasunak sor ditzaketen jardueren (ausazko jokoak...) eskaintza murriztea, eta drogen legez kanpoko trafikoa kontrolatzea, indarrean dagoen araudia betearaziz.

Eskaintza kontrolatzea da drogen kontsumoa jaisteko oinarrizko estrategia handietako bat, eta barne hartzen du drogaren eta jokoaren presentzia eta eskaintza murriztera bideratutako neurri-multzoa, indarrean dauden arauetara egokituta.

Neurri-multzoak esan nahi du estrategia horrek ez duela bakarrik legez kanpoko drogen trafikoa kontrolatu nahi trafikatzailengan esku hartuz, baizik eta legezko substantziak eta ausazko jokoak arautzeko bestelako ekintzak ere hartzen dituela bere gain, hala nola publizitatea eta adingabeen sarbidea kontrolatzea.

Eskaintzaren kontrolak, gainera, pedagogikoa izan behar du. Izan ere, behar ez den bezalako erabilera saihesteko gizarteak berak hartzen dituen arauen sistema gisa ulertu behar da; arau horiek, inplizituki, esan nahi dute komunitateak ez dituela onartzen erabilera-modu horiek.

I. 1. PROGRAMA.- DROGEN LEGEZ KANPOKO SALEROSKETAREN KONTROLA:

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Substantzia batzuen trafikoa debekatuta egon arren, trafikatu egiten da. Horrek eragiten duen kontsumoak, drogak kontsumitzen dituztenei osasun-arazoak ekartzeaz gain, permisibitate-sentsazio bat sortzen du droga horiek eskura eta begi bistan daudelako, eta, horrek, berriz, kontsumoa bultzatzen du.

Permisibitate-sentsazio hori murriztu beharko litzateke:

- “Gau-giroko” lokal batzuetan zaintza gehituz, batez ere, legez kanpoko drogak kontsumitzen direnetan, eta, sarritan, legez kanpo salerosten denetan.
- Cannabisaren kaleko kontsumoa zainduz, bereziki, eskolen eta irakaskuntza ertainetako zentroen inguruetan, kontzertuetako eta kirol-ikuskizunetako

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

sarreretan... eta ostalaritzako eta bestelako lokaletan, bertan kontsumitu egiten dela jakinez gero.

- Tokiko polizien eta Ertzaintzaren arteko koordinazioa areagotuz, esku-hartzeak hobetearren.

HELBURUAK

Orokorra: legez kanpoko drogetarako sarbidea mugatzea, haien kontsumoaren aurreko tolerantzia eta permisibitatearen ondoriozko beste eragin negatibo batzuk murriztuz.

Prozesua nola gauzatu: trafikatzailerengan —txikiak, ertainak ala handiak izan— eta kontsumitzaileengan presio-sistema bat aplikatuz.

EKINTZAK

1. -Poliziak drogen legez kanpoko trafikoa kontrolatzea, eskala ertainean eta handian

- Ertzaintzak gaur egun duen ikerketa-dispositiboari eustea, eta, hala badagokio, zabaltzea.
- Justizia-administrazioarekiko lankidetzan aurrera egitea, narkotrafikoko eta diru-zuriketako eragiketa handiak desegiteko.
- Narkotrafikoa eta diru-zuriketa desegitera bideratutako berariazko operatiboak garatzea.
- Estatuko eta tokiko poliziekin lankidetzan aritzea, eragiketa garrantzitsuak garatzeko.

2.- Drogak kalean duen presentzia murriztea

- Disuasio-asmoz dagoen poliziaren presentziari eustea, eta, hala badagokio, areagotzea, kontsumo ohikoa eta trafiko txikia (txikizkako salmenta) egoten den guneeetan.
- Hala badagokio, erabiltzaileei txikizka saltzen dieten pertsonak identifikatzea eta atxilotzea.
- Tokiko poliziekin lankidetzan aritzea, maila horretako jarduerak garatzeko.

3.- Kontsumo publikoa murriztea

- LOPSC legearen 25. artikulua arabera esku hartzea, leku publikoetan drogak edukitzeari eta kontsumitzeari dagokionez, publiko heterogeneoa (adingabeak, haurrak dituzten familiak) dagoen lekuei lehentasuna emanaz.
- Adingabeen legezko ordezkariak behar bezala informatzen jarraitzea, adingabeari buruzko LOPSC legearen 25.1 artikulua haustegatiko zehapen-espediente bat irekitzeari buruz. Horrez gain, prebentzio komunitarioko taldeekin lan egitea

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

prozedura baten garapenean. Horren helburua da, 25. artikulua betez, adingabeei aukera ematea zehapenak jaso ordez prebentzio-jardueretan parte hartzeko.

- Tokiko poliziekin lankidetzan aritzea, maila horretako jarduerak garatzeko.

ADIERAZLEAK

1. eta 2. ekintzak

- Trafiko-delituengatik atxilotutako eta justiziaren esku utzitako pertsona-kopurua / pertsonen ezaugarriak.
- Konfiskazio-kopurua / konfiskatutako kantitatea, substantzia-motaren arabera.

3. ekintza

- Drogak edukitzeagatik edo jendaurrean kontsumitzeagatik zigortutako pertsona-kopurua / pertsonen ezaugarriak. Zigortutako pertsonak LOPSC legearen 25.1 artikulua hautsi duen leku-motaren datua emateko aukera aztertzea.
- Zehapenaren ordez proiektu hezitzaileak dituzten udalak / proiektu horietatik pasatu diren adingabe-kopurua / kontsumitutako droga-mota / pertsonen ezaugarriak.

I.2. PROGRAMA.- LEGEZKO DROGEKIN EGINDAKO JARDUEREN INGURUAN EGIN DIREN JARDUEREN ARAUKETA ETA KONTROLA:

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Arau-hauste batzuk gertatzen dira droga-mendekotasunei buruz indarrean dagoen Legeari dagokionez, eta trafikoa eta kontsumoa araututa duten substantziei buruzko beste araudi batzuei dagokienez. Arau-hauste ohikoenak dira:

- Edari alkoholduak sustatzea eta iragartzea, kirolekin edo beste ikuskizun kultu-ralekin, musikalekin, festekin... erlasionatuz.
- Adingabeek edari alkoholduak eta tabakoa eskuratzea, txikizkako establezimen-du legeletan erositak.
- Ibilgailuak gidatzea alkoholaren eraginpean.
- Sendagai estupefazianteak eta psikotropikoak erabiltzea medikuaren jarraipenik gabe.

Arau-hauste horiek, oro har, kontsumoa bultzatzen dute, baina, bereziki, adingabeen artean. Kontsumo problematikoekin ere badu erlazioa, eta, hortaz, arau-hauste horiek murriztu egin beharko lirarteke. Horretarako:

- Erakunde publikoek, udalek eta tokiko poliziek behar bezalako sentsibilizazioa eta arreta eduki behar dute arau-hauste horien aurrean.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Tokiko poliziarik ez dagoen herri txikietan, Ertzaintzak arduratu beharko luke arau-hauste horiez.
- Gai horietan, tokiko polizien eta Ertzaintzaren arteko koordinazioa areagotu behar da.

HELBURUAK

Orokorra: legez kanpo salerosten diren substantzietarako sarbidea eta haien erabilera okerra mugatzea.

Prozesua nola gauzatu: alkoholaren, tabakoaren eta sendagaien sustapena, sarbidea eta erabilera okerra kontrolatzeko dispositiboak hobetuz.

EKINTZAK

1.- Sendagai estupefazianteak eta psikotropikoak kontrolatzea

- Sendagai estupefazianteen eta psikotropoen banaketa kontrolatzeko eta arakatzeko egungo sistemari eustea, eta, hala badagokio, hobetzea.
- Sistemari eustea, eta, hala badagokio, hobetzea, sendagai psikotropikoen legez kanpoko salerosketa detektatzeko Ertzaintzaren eta Osasun Sailaren artean koordinazioa ezarriz.

2.- Edari alkoholadunen publizitatea eta behar ez den bezalako sustapena kontrolatzea.

- Edari alkoholadunen sustapenari, publizitateari eta salmentari buruzko araudia hobetzea.
- Araudi hori egitean udalei esku harraraztea, hala balegokio.
- Prozedura bat garatzea tokiko poliziak sentsibilizatuta egon daitezen eta salaketak dagozkien agintaritzei igortzeko kanal bat izan dezaten.
- Komunikabideei eta publizitate-agentziei edari alkoholadunen publizitateari buruzko legedia betearaztea.

3.- Tabakoaren publizitatea eta behar ez den bezalako sustapena kontrolatzea.

- Prozedura bat garatzea tokiko poliziak sentsibiliza daitezen eta kanal bat izan dezaten arau-hauste horiei buruzko salaketak dagozkien agintaritzei igortzeko.
- *Tabakoaren Legea* aplikatzea, publizitateari eta behar ez den bezalako sustapenari, eta arau-hausleentzako zehapenei dagokienez.

4.- Edari alkoholadunak eta tabakoa adingabeei saltzearen eta ematearen gaineko kontrola

- A) Edari alkoholadunak eta tabakoa saltzen dituzten establezimenduak adingabeei saltzeari buruzko araudiei buruz informatzera bideratutako kanpaina bat diseinatzea eta abiaraztea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- B) Tokiko poliziak eta Ertzaintza informatzea kanpaina horri buruz, parte har dezaten.
- C) Tokiko poliziek eta Ertzaintzak argibideak jasoko dituzte saltokiak gainbegiratzeko.
- D) Tokiko poliziek eta Ertzaintzak ofizioz esku hartuko dute salaketan aurrean.

5.- Edari alkoholadunen eta bestelako drogen kontsumoa kontrolatzea ibilgailuak gidatzean

- A) Alkoholemia- eta droga-kontrolak mota horretako arau-hausteak gertatzen direla susmatzen den guneetan
- B) Alkoholemia- eta droga-testak zirkulazio-arauak hausten dituztenei
- C) Alkoholemia- eta droga-testak zirkulazio-istripuetan inplikaturako pertsonen
- D) Herri barruko bideetan (tokiko poliziak) eta herri arteko bideetan (Ertzaintza) esku hartzeko, zereginak banatzea eta koordinatzea

6.- Tabakoaren kontsumoa kontrolatzea lokal itxietan

- Prozedura bat garatzea, *Tabakoaren Legearen* arabera miaketak egiteko gai diren guztiek (osasun- eta kontsumo-inspektoreek) kanal bat izan dezaten dagozkien agintariei arau-hauste horiei buruzko salaketak igortzeko.
- *Tabakoaren Legea* aplikatzea, debekatutako lokaletan erretzeari eta arau-haustelentzako zehapenei dagokienez.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Konfiskaturako sendagai estupefazianteen eta psikotropoen kopurua.

2. ekintza

- Tokiko poliziak dituzten eta haien planetan esku-hartze hori sartzen duten udalen kopurua.
- Edari alkoholadunak behar ez den bezala sustatzeagatik irekitako espediente-kopurua, eta haiei dagozkien gertakaria.
- Espedienteak ireki diren udalerriak.
- Gauzatutako zehapen-kopurua / zehapenei dagozkien substantziak eta gertakariak.

3. ekintza

- Tokiko poliziak dituzten eta haien planetan esku-hartze hori sartzen duten udalen kopurua.
- Tabakoa behar ez den bezala sustatzeagatik irekitako espediente-kopurua.
- Espedienteak ireki diren udalerriak.
- Gauzatutako zehapen-kopurua eta haiei dagozkien gertakariak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

4. ekintza

- Sentsibilizazio-kanpaina diseinatu eta abiarazi da.
- Kanpainari atxiki zaizkion udalen kopurua.
- Tokiko poliziak dituzten eta haien planetan esku-hartze hori sartzen duten udalen kopurua.
- Adingabeei alkohola eta/edo tabakoa saltzeagatik irekitako espediente-kopurua.
- Espedienteak ireki diren udalerriak.
- Gauzatutako zehapen-kopurua eta haiei dagozkien gertakariak.

5. ekintza

- Tokiko poliziak dituzten eta haien planetan esku hartze hori sartzen duten udalen kopurua.
- Egindako alkoholemiaren eta drogen kontrol-kopurua / Positibo emandako alko-holemia-kontrolen kopurua.
- Arauak hautsi dituzten gidariei egindako alkoholemia-testen kopurua / Arauak hautsi dituzten gidariei positibo eman duten alkoholemia-testen kopurua.
- Zirkulazio-istripuetan inplikaturako gidariei egindako alkoholemia-testen kopurua.
- Gidariei egindako droga-testen kopurua.

6. ekintza

- *Tabakoaren Legearen* arabera miaketak egiteko gai diren guztiek (osasun- eta kontsumo-inspektoreek) dagozkien agintariei arau-hauste horiei buruzko salaketak igortzeko kanal bat izateko prozedura garatu den ala ez ikustea.
- Prozedura hori zabaldu den ala ez, zer udalek hartu duten parte, zenbat diren eta prozedurak zer udalerriri eragiten dion ikustea.
- Jasotako salaketa-kopurua eta, debekatutako lokaletan erretzeari buruzko *Tabakoaren Legea* aplikatuz, salatutako pertsonen ezaugarriak / arau-hausleei aplikaturako zehapenen kopurua.

I. 3. PROGRAMA.- MENDEKOTASUNAK SOR DITZAKETEN JARDUEREI (BATEZ ERE, AUSAZKO JOKOAK) BURUZKO EGUNGO ARAUDIAREN JARRAIPENA.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Jarduera batzuek mendekotasunak sor ditzakete tartean substantziarik egon gabe (substantziarik gabeko mendekotasunak). Hainbat modalitatetako jokoak dira ondoen identifikaturakoak, batik bat, ausazkoak direnak eta sariak dirutan ematen dituztenak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Baldintza horiek sortzen dute ondoen diagnostikatutako mota horretako nahastea: ludopatia. Ludopatiak, berriz, beste arazo sozial eta pertsonal batzuk eragiten dizkie hura jasaten duten pertsonari.

Hori dela eta, jokoak, legezko jarduera gisa, eta arriskuak dituzten beste jarduera batzuk bezala (esaterako, alkohol-kontsumoa eta ibilgailuak gidatzea), bete beharreko araudi bat du, kostu sozial txikienarekin egin ahal izan dadin.

VI. Plan honetan, mendekotasunak sor ditzaketen jarduerak arautzeko egiten diren esku-hartzeak —bereziki, ausazko jokoei dagozkienak— sartzeko ahalegina egin nahi da.

HELBURUAK

Orokorra: jarduera batzuen mendekotasun-arriskuak murriztea, batez ere, ausazko jokoetatik datozenenak (ludopatia...).

Operatiboak:

- .- Mendekotasunak —bereziki, ausazko jokoetatik datozenak (ludopatia...)— sor ditzaketen jarduera horiek arautzeko eta horien jarraipena egiteko egungo dispositiboari eustea.
- .- Ertzaintza eta tokiko poliziak sentsibilizatuz eta lan hori eginaraztea.

EKINTZAK

1.- Mendekotasunak (batez ere, ausazko jokoetatik datozenak) sor ditzaketen jarduerak arautzen dituen araudiaren aplikazioaren inspekzioaren eta jarraipenaren prozesu arautua.

- Ausazko jokoei dagozkien jardueren inspekzio- eta jarraipen-prozesu arautua.
- Mendekotasunak sor ditzaketen beste jarduera batzuen inspekzio- eta jarraipen-prozesu arautua.

2.- Jokoen aurrean urrakorrak diren pertsonak babestea

- “Apustu egin joko arduratsuaren alde” kanpaina garatzea
- Ertzaintzaren beste egitura batzuk —batik bat, disuasio-zaintzan dauden patruilak eta tokiko poliziak— gehiago informatzea eta sentsibilizatzea kanpainari eta adingabeentzako debeku-araudiari buruz

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Inspekzio-jarduera hedatua.
- Irekitako espediente-kopurua/udalerrriak/gertakariak, zehazki, adingabeei jokatzeko uzteagatik irekitako espediente-kopurua.
- Aplikatutako zehapen-kopurua eta -motak.

2. ekintza

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Kanpaina diseinatu eta abiarazi da.
- Zeregin horretan, Ertzaintzaren beste unitate batzuek esku hartu dute.
- Tokiko poliziek hartu dute esku —zer udaletakoak?—.

2- PREBENTZIO UNIBERTSALA

II.- PREBENTZIO UNIBERTSALAREN ILDOA

HELBURUA: babes-faktoreak bultzatzea, eta jokabide eta ohitura osasungarriak sustatzea, mendekotasun-jokabideak saihesteko.

Prebentzio unibertsalaren estrategiak babes-faktoreak indartzea du xede, eta biztanle guztiei dago zuzenduta —ez arrisku-taldeei—; hala ere, bereizi egiten ditu kolektiboak eta esparruak, haietara egokitzeko.

Hor sartzen dira balio osasungarriak eta sozietatekoak sustatzeko beste estrategia batzuk, babes-faktoreen indargarri gisa.

Lehenengo prebentzio-hesia da, eta kontsumoa gutxiago hedatzea eta hasiera-adina atzeratzea lortu behar du.

2.1. PROGRAMA.- PREBENTZIO UNIBERTSALA ESKOLA-EREMUAN

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Hezkuntza-eremuan prebentzio-ekintzak sustatzeko egiten ari den ahalegina II.5. taulan islatzen da, esku hartzen ari den zentroen kopuruari eta proportzioari dagokienez, eta ikasleen irismenari dagokionez, batez ere derrigorrezko hezkuntzan (Lehen Hezkuntza eta DBH); ia erdia dira ikasketa horiek egiten ari diren ikasleak.

Hala ere, legezko eta legez kanpoko drogen kontsumoa ez da jaitsi ikasleen artean, nahiz eta 2006an zertxobait moteldu lehendik zetorren ibilbidea. Bi datu dira aipagarriak: batetik, kokaina probatu duten ikasle-kopuruaren igoera, duela hamar urtekoaren hirukoitza; eta, bestetik, egunero edo ia egunero cannabisa kontsumitzen dutenena, duela hamar urtekoaren bikoitza (I.6.A. eta I.8. taulak).

Horiek horrela, eta lan egin izanagatik, aipatu behar da nahiz eta irakaskuntza-zentro ugarik egin prebentzio-jarduerak, ez direla horrenbeste esku-hartze horietan parte hartzen duten ikasleak. Horrek esan nahi du nahiko ikastetxe eta institutu gutxik dutela OH / droga-mendekotasunen prebentzioa barne hartzen duen zentroko proiektu bat, edo, behintzat, etapa oso baterako egituratutako jarduerak garatzeko planteamendu bat. Kasu askotan, jarduera zehatzak edo oso partzialak jasotzen ditugu, etapako maila edo ziklo batzuetarako bakarrik.

Dakigunaren arabera —eta hori agerikoa da irismen-datuak ikusiz gero—, zentroek onartu egiten dute udal-taldeek eta GKE-ek Droga Gaietako Zuzendaritzaren laguntzarekin eskaintzen dieten laguntza prebentzio-jarduerak garatzeko. Baina ez dirudi (eta

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

ebaluazioan ere ez dugu jaso) Hezkuntza Sailak argibideak edo aholkuak ematen dituenik esku-hartze mota horren alde, eta noski, ezta aurka ere; neutraltasun horrek —zentroen eta irakasleen autonomiak asko baldintzatu dezakeena— ez ditu errazten esku-hartze zabalak, baizik eta gehiago banakako irakasleenak, eta ez zentro osoarenak.

Bestalde, zentroei beste hainbat esku-hartze eskaintzen zaizkie askotariko esparruetan; kasu batzuetan, ez dute zerikusirik nerabeen arazoekin, baizik eta premia akademikoekin (hobekuntzak informatikaren, hizkuntzen eta abarren ikaskuntzan); beste batzuetan, berriz, ikasleen zailtasunekin dute zerikusia (arriskuzko sexu-harremanak, indarkeriak, bullyinga...). Orduan, eskaintzen edo aukeren lehia ezartzen da, eta, horren ondorioz, prebentziozko esku-hartzeren bat desagertu egiten da sarritan.

Bigarren kasu horretan, hots, zentroak ikasleen beste zailtasun batzuetan egiten duenean ahalegina, joera espezializatu bat hartu beharko litzateke aintzat (JESSOR Y JESSOR; PETRAITYS; LUENGO, C.;...). Horrek adierazten duenez, jokabide arazotsu horietako askoren arrisku-faktoreak komunak izaten dira; beraz, arlo nagusi berak dituzten hezkuntza-proiektuen diseinua aurreratu liteke, bizitzarako trebeziak, gizartearen aldeko erakundeekiko autokontzeptua, bulkaden kontrola, balio positiboak eta gizarteratzaileak, eskolarekiko lotura eta abar lantzeko, eta, hortik aurrera, zailtasun zehatzak dituzten arloak lantzeko.

Eskola agertzen da lehenengo lekuan, Drogomenpekotasunen aurkako 2014-2019 Planak esku-hartzeko lehentasunezko zat jotzen dituen guneen artean europar egiten diren jardueren jarraibideei men eginez eta EAEko Drogomenpekotasunen aurkako Aholkularitza Batzordearen Batzorde Tekniko Espezializatuekin bat.

Erabat aitortua dago eskolaren inguruneak neskak eta mutikotxoengan duen eragina, esparru egokia izanik, beraz, haien integratzearako eta drogen abusuaren erortzetik babestuko dituzten ohiturak ikasteko.

Izan ere, eskola da familiarik irteten dutenean umeak joan ohi diren lehenengo esparrua, eta familiararen esferatik gizartera eta lan-mundura sartzeko zubia da.

Irakaslegoak ongi baino hobeto daki zein den bere lanaren erantzukizuna, eta hori aurrera eramateko beren ikasleen gurasoen laguntza eta lankidetzaren behar-beharrezkoa du, eta horrez gain, baliabide pedagogikoak ere bai, bere irakaste- eta hezte-lan horietara drogen kontsumoaren prebentzioaren esparrua txertatzeko.

HELBURUAK

Orokorra:

- *Mendekotasun-jarreraren* aurrean, babes-faktoreak bultzatzea, eta jarrera eta ohitura osasungarriak sustatzea, eskolan gertatzen den hezkuntza-prozesuaren bidez.
- Eskola arloko prebentzioa finkatu, bermatu eta orokortu, drogen kontsumoaren aurrean babes-faktoreak bultzatuz, eta jarrera eta ohitura osasuntsuak ere bultzatuz, eskolaren esparruan ematen den heziketa-prozesuaren bidez, drogak kontsumitzen hasteko adina

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

atzeratzeko eta 18 urtez beherako adingabekoen artean kontsumoak murrizteko, arreta berezia jarritz drogen kontsumoarekin lotuta datozen arrisku-faktoreetan ikasle urrakorretan, erabilera problematikoak saihesteko.

Operatiboa:

- Irakaskuntza-zentroei lagundu, osasunerako hezkuntzako / mendekotasun-joka-bideen prebentzioko jarduerak eta proiektuak hobetzea eta areagotzea, eskola inklusiboaren barruan.
- Esku-hartzeak garatzen dituen zentro-kopuruari eustea, baina zentroek osasune-rako hezkuntzarekiko / droga-mendekotasunen prebentzioarekiko duten kon-promisoa handitzea.
- Esku-hartzeak garatzen dituzten zentro-kopuruari eustea.
- Esku-hartzeetan parte hartzen duen ikasle-kopurua handitzea.
- Kalitate hobeagoko esku hartzeak haunditzea.
- Ikasleak baloreetan, gizarte-trebetasunetan eta bizi-ohitura osasungarrietan pres-tatu.
- Bereziki landu autoestima, antonomia eta erantzukizuna.
- Osasunerako heziketa benetan curriculumean sar dadila bultzatu, hasi haur hez-kuntzatik eta derrigorrezko heziketaren ondorenekora arte, irakasleak sentsibi-lizatu.
- Gurasoen eta irakasleen arteko lankidetza bultzatu, ezinbestekoa baita prebentzio-lan bateratua egiteko.
- Osasunerako eta prebentziorako heziketarekin zerikusia duen guztian irakasleei, ikasleei eta familien beharrezkoa den laguntza eta apoio guztia eman.
- Ikastetxeen arteko koordinazio eta komunikazioa bultzatu, lan koherente eta bateratua egiteko.
- Presentzia, kontsumoa eta beste edozein jarduera kendu eskola-mundutik.

EKINTZAK

- Zentroko proiektuak garatzeko baliozkotutako baliabide didaktikoak, presta-kuntza eta aholkua ematen zaion zentro-kopurua eta -mota.
- Onartzen duen zentro-kopurua, eta parte hartzen duen irakasle- eta ikasle-kopurua, irakaskuntza-motaren arabera.
- Arrisku-faktoreen inguruan lan egiteko eta “jokabide arazotsuen” aurrean babes-faktoreak sustatzeko corpusik garatu den ala ez ikustea”.
- Arrisku-faktoreak murrizteko eta “jokabide arazotsuen” aurrean babes-faktoreak sustatzeko curriculumik antolatu den ala ez ikustea”.
- Curriculum hori martxan jarri den ala ez, zenbat zentrotan jarri den martxan eta zenbat ikasleri eragiten dien ikustea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Curriculumari buruz jasotako balorazioak.
- Arrisku profesionalen barruan drogak lantzeko edukiak eta jarduerak dituen curriculum bat egin den ala ez ikustea.
- Curriculum hori martxan jarri den ala ez ikustea.
- Curriculumamartxan jarri den zentro-kopurua, parte hartzen duen irakasle-kopurua eta eragiten dion ikasle-kopurua.
- Droga-kontsumoarekin lotuta dauden faktoreen gaineko formazio-tailerrak egitea, DBH eta BATXILERREKO ikasleei bideratuak.
- Gizarte-trebetasunei, taldearen presioari, autoestimari, baloreetan hezitzeari... buruko formazioa.
- Osasunerako heziketarako eta drogomenpekotasunen prebentziorako egin daitezkeen ekintzen gaineko aholkularitza eta apoioa ikastetxeei.
- Osasunerako heziketarako eta drogomenpekotasunen prebentziorako ekintzak garatzeko material didaktikoa ematea.
- Irakasleei formazioa, osasunerako heziketarako eta drogomenpekotasunen prebentziorako programak garatu ahal izateko, eta kontsumo egoeretan nola jokatu jakiteko.
- Ikastetxe bakoitzaren beharren arabera, eskuhartze-dinamikak bideratu eta ematea.
- Ikastetxeek-gizarte zerbitzuek sarean lan egin-kolaboratzeko akordioa, arrisku egoeran dauden adin txikikoei laguntzeko.

ADIERAZLEAK

- Zentroko proiektuak garatzeko baliozkotutako baliabide didaktikoak, presta-kuntza eta aholkua ematen zaion zentro-kopurua eta -mota.
- Onartzen duen zentro-kopurua, eta parte hartzen duen irakasle- eta ikasle-kopurua, irakaskuntza-motaren arabera.

NORENTZAT

- Irakasleak, oro har.
- Irakasleak, neska eta mutil, batik bat arrisku-faktoreak dituztenak (eskola-porrota, familia problematikoak, kontsumo goiztiarra, delinkuentzia eta abar), drogak kontsumitzera errazago bultzatzen dituztenak.
- Ikastetxeetako irakasleak, ahaztu gabe hezkuntza-munduan arduradun mota asko daudela (monitoreak, entrenatzaileak, eta abar).

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

2.2 PROGRAMA.- PREBENTZIO UNIBERTSALA FAMILIA-EREMUAN

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Familia da hezkuntza- eta gizarteratze-entitate garrantzitsuena, adin goiztiarrenetatik pertsonengan duen eragina dela eta. Adin horietan eratzen dira nortasunaren elementu gehienak; ondo eraikitzen badira, babes-faktoreak izango dira. Ez badira ondo eratzen, aldiz, arrisku-faktoreak izango dira jokabide arazotsuen aurrean.

Arazo larriak dituzten familiak, alkoholismoa edo droga-mendekotasuna eta/edo buruko gaixotasunak dituzten gurasoak, familia desegituratuak, tratu txarrak dituztenak, gizarteratzeko zailtasun handiak dituztenak... izan dira eta dira indarkeria, delinkuentzia eta, azken hamarkadetan, seme-alaba drogazaleak areagotzea gehien bultzatu duten elementuetako bat.

Deskribatutako errealitateari garrantzirik kendu gabe, azken hamarkadetan, drogak maiz kontsumitzen dituzten pertsona asko ekonomiari, gizarteratzeari eta elkarbizitzari lotutako zailtasun handirik ez duten familietatik datoz.

Garapen ekonomikoari eta bizitzako ongizate materialari lotutako gizarte-aldaketek oztopatu egiten die zailtasun ekonomiko eta gizarteratze-zailtasunik ez duten familia batzuei haien seme-alaben hezkuntzaz behar bezala arduratzea, familiei laguntzeko II. Erakundearteko Planean jasotzen den bezala. Beste kasu batzuetan, baliteke aldaketa horiek familia batzuen bizitzako interesak eta lehentasunak aldatzea, eta, ondorioz, alde batera uztea guraso gisa dituzten zereginak.

Familiak ez badu behar bezala betetzen hezteko duen zeregina, hutsune hori beste bide batzuek beteko dute, eta arriskua murriztu edo areagotu egingo da; horretan zerikusia izango du seme-alabak parekideen taldearekin nola etortzen diren bat, eta nola berrinterpretatzen duten haien gizarte-inguruneak duen eragina (bizi diren auzoa, komunikabideak...).

Garrantzitsua da zailtasun handirik ez duten familiek hezteko duten ardura beren gain hartzeko gai izatea eta heziketa hori babes-faktore bihurtzea, adingabeetan, nerabeetan eta gazteetan arrisku-faktoreak saihesteko.

Familiaz hitz egiten dugunean hezkuntza-estilo desberdinak hartzen dituzten familia eta bizikidetasun-unitateen mota ugariri buruz ari gara. Hezkuntz-estiloaz gain, hamaika eragin gertatzen dira, edozein familiaren jardunean, eta horrek egiten du une batean jardueraren objektu eta subjektu izatea. Adibide moduan:

- Familian kideak izatea drogen kontsumoarekin arazoren bat sortzeko arrisku handiagoa izan dezaketenak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Bereziki desestabilizatzailerik izan daitekeen faktorerik ez izan arren, guraso eta hezitzaileak ez egotea drogen ezagutzan behar adina trebatuak, seme-alabei informazio hori eman ahal izateko.
- Gurasoek eta hezitzaileek ez jakitea zein jarrera hartu behar diren seme-alabak gogoko ez diren kontsumoetan hasten badira.
- Jakina den moduan, eta EAEko Drogomendekotasunen V. Planak ere adierazten duen moduan, sarri gertatzen da aitek beren erantzukizuna alde batera uztea, eta horrek ekartzea amek hartu beharra, beren gain, heziketa-lana. Horregatik, familien sentsibilizazioa lantzerakoan indar bereziz azpimarratu beharko da aitek beren gain hartu behar dutela heziketa-lanetan maila berean esku hartzeko konpromisoa.

Familia da baloreak transmititzeko eragilea, adin txikikoak hezteko eta gizarteratzeko unitatea da, eta beraz, ume horien heziketaren lehenengo eta azken arduraduna da.

HELBURUAK

Orokorra:

- Mendekotasun-jarreraren aurrean, babes-faktoreak bultzatzea, eta jarrera eta ohitura osasungarriak sustatzea, familian gertatzen den hezkuntza-prozesuaren bidez.
- Familia-gunearen barruan egiten den heziketa-prozesu horrek droga-kontsumoen aurrean benetako babes bat eman dezan ahalegintzea, ohitura osasuntsuak bultzatuz, haiek kontsumitzen hasteko adina atzeratuz eta 18 urtetik beheko adingabekoetan kontsumoak murriztuz.
- Era berean, familiaren barnean aurea hartu drogen kontsumo arazotsuei, edota bestela, ahalik eta gehien murriztu.

Operatiboa:

- Seme-alaba adingabeak dituzten familiak sentsibilizatzea eta haiei laguntzea, hezteko duten zereginen —bereziki, mendekotasun-jokabideak prebenitzean— esku hartu ahal izan dezaten eta behar bezala esku har dezaten.
- Esku-hartzeak hobetzea, esperientzia berriak garatzea.
- Beren seme-alabek planteatzen dakizkieten egoerei aurre egiteko gaituko dituen informazioa eman gurasoei, haiek aurkitzen diren garapen-etapari egokituak.
- Kontsumoan hasteko adinaren murrizketan eta prebentzioarekin adin txikiagoetan hasi beharri buruz kontzientziatu gurasoak (aitak eta amak).
- Gurasoek ezagutu ditzatela gure herrian prebentzio arloan dauden baliabideak, eta haiek nola lortu jakin dezatela.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Gurasoen inplikazioa areagotu eskaintako programetan, komunikazio-bideak areagotuz, normalean Ikasleen Gurasoen Elkarteetan parte hartzen ez duten familietara –batik bat desfaborezituenetara– ere iristeko.
- Prebentzio arloko hezkuntza-zereginak aiten eta amen artean modu parekidean bana daitezela lortzea.
- Arrisku-adierazleak dituzten familiei baliabideak eman familia horretako inork ez dezan sor drogen kontsumoarekin zerikusia duen arazorik, edota arazoak baleude, murriztu daitezen edota haien eragina gutxiagotu dadin.

EKINTZAK

1.- Familiak sentsibilizatzeko eta informatzeko ildo bat garatzea, bidalitako mezu homogeenak bateratzearen bidez, Mendekotasunen VI. Planaren II. Ildo honen, EAEko Osasun Mentalaren Estrategiaren I. Ildoaren (*adin-talde edo bizitzako etapa bakoitzean haurtzaroan, nerabezaroan, heldutasunean eta adineko pertsonetan, osasun mentala sustatzeko esku-hartzeak formulatzea, gauzatzea eta ebaluatzea*) eta Familia Planaren arteko sinergia aprobetxatuz

- 2012an, onartutako eta adostutako gobernu-ekintza bat diseinatzea: mezuak bidaltzea familian eragina duten Eusko Jaurlaritzako zenbait erakundetatik: eskola, guraso-elkarteak, osasun-sistema / lehen mailako arreta / arreta pediatrikoa, prebentzio komunitarioko baliabideen sarea, masa-komunikabide publikoak eta Politika Familiar eta Komunitarioko Zuzendaritza.
- Publizitatean, elementu enblematiko identifikatzaileak agertuko dira, ildo honetan eta beste eragile batzuek egindako beste ekintza batzuetan sar daitezkeenak.
- Ekintza horiek lortu nahi dituzten helburuak dira:
 - o Gurasoek seme-alaben hezkuntzan duten esku-hartzea areagotzea, eta eskolako “delegazionismoa” murriztea.
 - o Babesaren eta muga arteko hezkuntza-eredu orekatuak sustatzea.

2.- Gurasoek seme-alaben hezkuntzan esku hartzeko egoerak hobetzen jarraitzea.

- Bizitza familiarra eta lanekoa bateragarri egiteko familiei ematen zaizkien laguntza materialak hobetzea eta areagotzea.
- Xede horretarako, laneko ordutegiak egokitzea.

3.- Gurasoei zuzendutako sentsibilizazio-, informazio- eta prestakuntza-jarduerei eustea, esku-hartze komunitarioaren bidez

- Mota horretako proiektuak (tokiko proiektuak, prestakuntza-topaketak, hitzaldiak, buletinak eta kontsultarako baliabideak) garatzen dituzten erakundeentzako laguntza-ildoari eustea.
- Ahal den neurrian, esku-hartze horiek familia-planari lotzea, indargarri gisa.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

4.- Gurasoentzako prebentziozko esku-hartzeak hobetzea, prestakuntza-eredu berriak garatuz

- Gurasoentzako prestakuntza-eredu berriak garatzea, hiru ildotan aurreratzeko:
 - Gizarte-egoera txarrean (ez selektiboa) egon gabe, beren seme-alabak hezteko zailtasunak dituzten familietara iristea.
 - Prestakuntza-proiektu praktikoagoak garatzea (entrenamendua).
 - IKTak erabiltzea etxe gehiagotara heltzeko.
- Laguntzak eta diru-laguntzak ematean, mota horretako esku-hartzeen garapenari lehentasuna ematea.
- Ekintza berrien derrigorrezko ebaluazi-prozedura.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Familiak sentsibilizatzeko eta informatzeko ildo diseinatu den ala ez ikustea.
- Ikustea Eusko Jaurlaritzako zer sailek, zuzendaritzak eta zerbitzuek hartu duten parte hartzeko konpromisoa, eta zeinek hartu duten parte.
- Beste zer erakunde publikok (foru-aldundiek eta udalek) eta gizarte-ekimenekok (Gurasoen Elkarteek, medikuntzako elkarte profesionalek...) hartu duten parte aztertzea.
- Hiru planen (mendekotasunarena, osasun mentalarena eta familiarena) arteko sinergia aprobetxatu den ala ez aztertzea).
- Programan zer ekintza sartu diren ikustea.
- Programan sartu diren ekintzen irismena aztertzea: ekintza-kopurua eta ekintzetan parte hartu duen pertsona-/familia-kopurua, esku-hartze motaren eta ezaugarrien arabera.

2. ekintza

- Gurasoek beren seme-alabak hez ditzaten laguntzak eskuratzeko eta emateko prozedura hobetu den ala ez aztertzea. Laguntzak eta haien irismena zabaldu diren aztertzea: laguntzak jaso dituen familia-kopurua.
- Ikustea laneko ordutegiak egokitzeko proiekturik egon den ala ez, zenbat enpresatan gauzatu den eta zenbat familiari egin dien mesede.

3. ekintza

- Familiarentzako prebentzio unibertsaleko proiektuak dituzten udalerrriak.
- Garatutako ekintza-motak: hitzaldiak, hitzaldi-zikloak, gurasoen topaketak, buletinak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Ekintzen irismena: ekintza-kopurua eta ekintzetan parte hartu duen pertsona-/familia-kopurua, esku-hartze motaren eta ezaugarrien arabera.
- Kontsulta-zerbitzu indibidualizatua, pertsonala edo telefono bidezkoari eusten dioten udalerriak. Arreta emandako familia-kopurua, baliabide espezializatueta bideratutako kasuak.
- Familiak sentsibilizatzeko estrategia nagusiari zenbat jarduera lotu ahal izan zaizkion ala ez ikustea.
- Ekintzen balorazioa.

4. ekintza

- Ikustea gurasoentzako prestakuntza-esperientzia berririk (topaketarik) diseinatu den ala ez, zer esperientzia-kopuru egin den, eta zer irismen izan duten: esperientzietan parte hartu duten pertsonak/familiak.
- Ebaluazioaren emaitzak ebaluatu diren aztertzea, eta ekintzen balorazioa.

NORENTZAT:

- Guraso eta tutoreentzat. Aitona-amonak ere sartzea proposatu nahi da, gero eta esku-hartze handiagoa baitute biloben zaintzan.
- Arrisku-adierazleak ditzuten familia eta bizikidetz-unitateentzat.
- Informazioa, orientazioa... nahi duten pertsona edo/eta familiakideentzat.

2.3. PROGRAMA.- PREBENTZIO UNIBERTSALA KOMUNITATE-EREMUAN.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Herritarrek ondasun materialen eskaintza mugagabea dute eskura merkatuan, eta merkatuak ongizatearen bermatzaile gisa duen garrantzia balio indibidualistei, lehiakorrei, hedonistei, hutsalei eta kontsumistei esker lortzen du, eta haiek ere drogen kontsumoa bultzatzen dute.

Balio horiek masa-komunikabide boteretsuetan sustatzen dira zuzenean publizitatearen bidez, eta hark erostera bultzatzen du, baita zeharka ere, ematen diren saio askotan. Gizartearen aldeko jarduera interes pribatu ez-solidarioen defentsan bakarrik aurkitzen dugu, hala nola bizilagunak auzoan gizarte- edo osasun-baliabideak irekitzearen aurka egotean.

Aldiz, beste balio kritiko, konprometitu eta gizartearen aldeko batzuek ez dute ia babesik edo gutxiengoa dira, besteak beste, ez dutelako haiei eutsiko dien publizitaterik.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Zailtasun horien aurrean, gizartearen aldeko balioak, komunitatearekiko konpromisoarenak, balio positiboak eta sendoak sustatu behar dira.

HELBURUAK

Orokorra: Komunitateak babes-faktoreak sustatzea *mendekotasun-jokabideen* aurrean, batez ere, gizartearen aldeko bizimodu eta balioak sustatzeko eta arriskuei buruzko ezagutza objektibo egiaztatgarria sustatzeko.

Operatiboa:

- .- Komunitateak dituen baliabideei laguntzea, denek gizartearen aldeko balioak transmiti ditzaten eta herritarrei benetako arriskuei buruzko informazio objektibo eta egiaztatgarria transmiti diezaien.

EKINTZAK

1.- Gizartearen aldeko bizimodua eta balio positiboak sustatzea, horien artean, erabateko osasuna zaintzearena (fisikoa, mentala eta erlaziozkoa), eta ez arriskuzko bizimoduak eta gizarteko kolektibo eta baliabideekiko balio negatibo eta gizartearen aurkakoak

- Komunikazioko adituek balio positiboak eta gizartearen aldekoak sustatzea komunitatean, espezialista teknikoen eta zenbait alorretako —besteak beste, 2014-19ko droga-mendekotasunena— arduradun politikoen laguntza eta aholkularitzarekin.
- 2014-2019an komunikabide publiko eta pribatuei, komunitateko teknikariei eta GKE-ei zuzendutako prestakuntza- eta informazio-ekintzak egingo dira.
- 2014-2019an Euskal Irrati Telebista publikoak eta beste hedabide laguntzaile batzuek esku-hartzea jendarteratu, ezagutzera eman eta garatu egingo dute.
- Aterki horren azpian, komunitateko beste jarduera batzuk garatuko dira.
- 2014-2019 urteen artean ebaluazioak egingo dira.

2.- Prebentzioaren Plan Gaztean egotea, prebentzio-neurri jakinekin

- IKTak erabiltzea, gazteriaren informazio-baliabideen arteko loturen bidez, eta Droga Mendekotasunaren sailak trebatutako pertsonen kudeatutako webguneekin dituen loturen bidez.
- Plan Gaztean, prestakuntza- eta informazio-ekintzak garatzeko aukerak aztertzea, eta aukera horiek gazte-erakunde eta -elkarteen bitartez bideratzea.

3.- Prebentzio komunitarioko baliabide-sarea kanpainan sartuko da, eta tokian tokiko informazio- eta sentsibilizazio-ekintzak egingo ditu (hitzaldiak, eztabaidak, erakusketak...).

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

4.- Komunitateak gazteen sustapenari ekitea, gazteei buruzko ikuspegi positiboagoa, gizartearekiko konpromiso handiagokoa eta komunikabideek ematen duten irudi negatiboari aurka egingo diona emateko.

- Komunikabideetan (ez publizitatean), albisteen bidezko informazio-kanpaina bat diseinatzea, zenbait alorretan gazteek egiten dituzten konpromisozko jarduerak ezagutzea emateko. Ezagutza, ikerketa, zientzia eta teknologia, kirola, kultura, gizartearekiko konpromisoa, boluntariotza, garapenerako lankidetzak...

5.- Komunitatea, eta, bereziki, gazteak sentsibilizatzea herrialde aberatsetan drogak kontsumitzeak hirugarren munduko herrialde ekoizleetan oro har dituen eragin sozioekonomiko negatiboari buruz (pobrezia, bidegabekeriak, mendekotasunak, gerra-gatazkak), eta, trafiko antolatua mafien eskutik, influentziak eta botereak eragiten duten esplotazioari buruz

- Informazio-kanpaina bat diseinatzea, dokumentalen bitartez.
- Hitzaldien eta beste bide batzuen bitartez.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Kanpaina diseinatu eta abiarazi den ikustea. Komunikabideetako zer erakunde publikok eta pribatuk hartu duten parte ikustea. Irismena: erakunde-kopurua eta haien ezaugarriak.
- Komunikabideak prestatzeko eta informatzeko ekintzak egin diren ikustea. Zer komunikabidek hartu duten parte aztertzea. Irismena: parte hartu duen pertsona-kopurua eta ezaugarriak, eta zer komunikabideren ordezkari diren.
- Aterki gisako kanpaina horretan komunikazio-ekintzak egin diren ikustea. Garatutako ekintza-motak aztertzea. Irismena: ekintzen, parte hartu duten pertsonen eta lagundu duen komunikabide-kopurua eta haien ezaugarriak.
- Garatutako ekintzen balorazioa.

2. ekintza

- A) IKTen bidez, espezialistek aztertzea EAEko gazteak informatzeko prozeduraren bat martxan jarri duten ala ez. Garatutako ekintzak eta haien ezaugarriak aztertzea. Irismena: ekintzetan parte hartu duen pertsona-kopurua eta haien ezaugarriak.
- B) Baliabide propioen bidez eta gazteen elkarte eta erakundeekin egindako prozeduren bidez, *Plan Gazteak* prestakuntza- eta informazio-jardueren garapena aurreikusi duen aztertzea. Jarduera horiek garatu diren ala ez ikustea. Irismena: ekintzen, parte hartu duen pertsona-kopurua eta lagundu duen komunikabide-kopurua eta haien ezaugarriak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

C) Ebaluatu diren, zer ebaluazio-mota egin den, emaitzak eta balorazioa ikustea.

3. ekintza

- Droga-mendekotasunen baliabide komunitarioen sarea ekimen horretan sartu den ala ez ikustea. Irismena: planifikatutako jarduera-kopurua, garatutako jarduera-kopurua, udalerri-kopurua eta haien ezaugarriak, bertaratutako pertsona-kopurua eta haien ezaugarriak.
- Jardueraren ebaluazioen bat egin den ala ez, zer ebaluazio-mota aplikatu den, zer emaitza lortu diren eta balorazioa aztertzea.
- Jarduera horri hobekuntzak egin zaizkion ala ez eta zer hobekuntza-mota egin den aztertzea.

4. ekintza

- Kanpaina diseinatu eta abiarazi den ikustea.
- Zer erakunde publikok eta pribatuk eta zer komunikabidek hartu duten parte ikustea.
- Nerabeei eta gazteei buruzko albiste positiboak argitaratu diren ala ez eta zer komunikabidek jaso dituzten aztertzea. Irismena: komunikabideek gazteei buruz jaso dituzten albiste positiboen kopurua, eta zenbat komunikabidek jaso dituzten.
- Egiaztatu albiste hauen ondorioz beste ekintza batzuk erregistratu diren. Zer motatako ekintza.
- Kanpaina horretan komunikazio-ekintzak egin diren ala ez aztertzea. Ekintza-mota. Irismena: ekintza-kopurua eta haien ezaugarriak, ekintzetan parte hartu duten pertsonen kopurua.

5. ekintza

- Kanpaina diseinatu eta abiarazi den ala ez, zer erakunde publikoak eta pribatuak eta zer komunikabidek parte hartu duten eta zer irismen duen ikustea: garatutako jarduera-kopurua eta mota, parte hartu duten tokiko erakundeak, parte hartu duen pertsona-kopurua eta haien ezaugarriak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

3.- PREBENTZIO SELEKTIBOA ETA EGOKITUA

III.- PREBENTZIO SELEKTIBOAREN ETA EGOKITUAREN ILDOA

HELBURUA: pertsona eta kolektibo urrakorren premiei egokitutako eskubide gisa bermatzea.

1990eko hamarkadaren bukaerara arte, bigarren mailako prebentzioaren kontzeptua erabili izan zen dagoeneko drogak kontsumitu zituzten pertsonen zuzendutako esku-hartzeak sailkatzeko, kontsumoa bera arazotzat hartzen baitzen.

Hamarkadaren bukaeratik aurrera, prebentzio selektiboaren eta egokituaren kontzeptuak ezarri dira pixkanaka, talde eta pertsona urrakorrei zuzendutako esku-hartzeak adierazteko.

Kontzeptu berri horren abiapuntua da drogak kontsumitzen dituzten eta horiekin esperimentatzen duten gazteen gutxiengoak bakarrik garatuko dituela geroago kontsumo horrek eragindako arazo larriak, mendekotasuna barne; hala ere, beste gazte-talde batzuk eduki egingo dituzte, oraindik kontsumitzen hasi gabe badaude ere. Beraz, urrakortasunaren edo arriskuaren kontzeptua ez dago kontsumoan bakarrik —hori adierazle bat izan daiteke—, baizik eta elkarri eragiten dioten eta zenbait prozesu sortzen dituzten arrisku-faktore sozialek, hezkuntzakoek, psikologikoek... bat egitean.

Askotariko prozesu horiek azaltzen dute nola bihur daitekeen pertsona bat mendeko beste pertsona batek jarraitzen ez duen bide bat jarraituta. Horregatik dira garrantzitsuak ohiko kontsumoak eta arriskuzkoak azaltzeko sortutako ereduak, eta, ondorioz, horregatik garatzen dira talde bakoitzaren eta pertsona bakoitzaren zailtasunetara ahalik eta gehien egokitzen diren esku-hartzeak. Puntu horretan sortzen da prebentzio selektiboa eta egokitua, errealitate zehatzago horietara (eta ez orokortasunera) egokitzeko bide gisa; orokortasunean, prebentzio unibertsalak hartzen du esku.

Droga Mendekotasunen V. Planak hiru prebentzio-mailak bereizi zituen: unibertsala, selektiboa eta egokitua. Horren helburua zen, besteak beste, azken biak sustatzea, bai konbentzimendu propioagatik, bai Europako Behatokiak egiten dituen iradokizunengatik.

Hiru prebentzio-mailen arteko mugak (unibertsala, selektiboa eta egokitua) ez dira erabat zehatzak; proiektuen memoriako informazioaren bidez, diseinu- eta prozesu-ebaluazioen bidez eta lantaldeetako eztabaiden bidez pilatutako esperientziatik hau ondorioztatzen da: prebentzioaren hiru kontzeptu horiek ez direla behar bezala aplikatzen, eta, ondorioz, esku-hartze horiek, beren kudeatzaileek hala deitu arren, ez zirela ez selektiboak ez egokituak.

Bestalde, V. Planaren ebaluazioak erakutsi duenez, bi ildo horietan sartutako programa asko ez dira benetan gauzatu. Horregatik, eta aurreko oharpenen ondorioz, bi

GIZARTE ZERBITZUAK

ildoak erabilera gehiago dituen beste ildo batean bateratu ditugu. Hori, ordea, ez da ulertu behar premiazko planteamendu batzuen bazterketa gisa, baizik eta alderantziz, aurrera egiteko modu gisa. Izan ere, jarraian ageri den eskemak prebentzio selektiboaren eta egokituaren arteko funtsezko ezberdintasunak erakusten ditu:

<u>PREBENTZIO SELEKTIBOA</u>	<u>PREBENTZIO EGOKITUA</u>
.- Gizarte- eta hezkuntza-faktoreek, psikologia- eta hezkuntza-faktoreek eta gizarte-faktoreek pisu handiagoa dute. .- Eskolako zailtasunak, familiako arazoak, gizarte-gabetasuna, gizarte-bazterkeria, talde problematikoekin harremanetan egotea, oinarritzko arauak desobeditzea, jarrera problematikoak... .- Pertsona horien ezaugarriek taldeko esku-hartze hezitzaileak eskatzen dituzte (gizarte- eta hezkuntza-alorrekoak eta psikologia- eta hezkuntza-alorrekoak).	.- Gizarte-faktoreek pisu txikiagoa dute, faktore indibidualen eta nortasunaren eta izaeraren ezaugarrien (nahaste batzuk barne) mesedetan. .- Jarrera erasotzaileak, oldarkortasun handia eta autokontrol baxua dira istiluen eta jokabide-nahasteen garapen goiztiar eta azkarra bultzatzen duten ezaugarriak. Profil horretako pertsonak beren neurri-neurriko esku-hartzeak behar dituzte, indibidualizatuak, laguntzako antzekoak, baina selektiboak ez direnak.

Nolanahi ere, **prebentzio selektiboaren eta egokituaren irizpidea finkatzeko** premia proposatzen da, **eta horiek beren artean eta prebentzio unibertsaletik eta laguntzatik bereiztekoa**, erakundearen eta profesionalen artean. Eta urrakortasunak identifikatzeko aukera emango duten **arriku-faktoreen ikerketan aurrera egitekoa**.

3.1. PROGRAMA: PREBENTZIO SELEKTIBOA FAMILIA-EREMUAN

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Iritzi orokorraren arabera, familiak ez badu behar bezala betetzen bere papera, arrisku- eta urrakortasun-egoera handiagoan uzten ditu bere seme-alabak. Baina, arrisku-egoerak ez dira beti berak; izan ere, familiak bere papera ez betetzeak askotariko arrazoiak izan ditzake: hasi arazo larrietatik (familia desagituratuak) eta zailtasun "arinagoetara", familia-giro normalizatu bateko hezkuntza-eredu desagokiei lotutakoak.

Nerabeen jokabide desagokiak —besteak beste, eskolako zailtasunak eta drogen ohiko kontsumoa— zenbait gizarte-zerbitzuek eta -baliabideek detekta ditzakete, hala nola hezkuntza-zentroek. Hein batean, jokabide horiek lotura izan dezakete familiaren funtzionamenduaren barruko zailtasun arinago batzuekin, eta zailtasun horiei prebentzio selektiboko baliabideen bidez ekin dakieke.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Udal honek garrantzia berezia ematen dio arrisku eta urrakortasun arriskuan dauden familietan eskuhartze prebentiboari, eta horretarako hainbat programa eta prestazio ditu.

HELBURUAK

Orokorra: Familiak trebatzea eta boterea ematea haien urrakortasuna eta arrisku-egoerak murrizteko.

Operatiboak:

- Seme-alaben urrakortasuna murriztera bideratutako familiei begirako ekintzak ugari-tzea eta hobetzea.
- Familiari baliabide eta/edo estrategia pertsonalak, sozialak eta antolatzaileak ematea, familia-sistemak ere badituen urrakortasun-egoerak murrizteko.
- Familiako eskuhartze programa ugaritzea, bai eta proiektuak eta prestazioak ere.

EKINTZAK

1.- Informatzeko eta orientatzeko baliabide psikologikoen eta gizarte- eta hezkuntza-alorreko baliabide pertsonalizatuen sorrera sustatzea, drogak kontsumitzeagatik, jokoagatik edo teknologia berriengatik arriskuzko jokabideak dituzten seme-alaben familientzat.

- Eusko Jaurlaritzari diru-laguntza eskatzea eskuhartze psiko-educatiborako eta prebentzio komunitariorako taldearentzat, familiak informatzeko, orientatzeko eta aholkatzeko jardura pertsonalizatuak ematen jarrai dezaten.
- Laguntzetan, zerbitzu horiek udalerriko gizarte-baliabideekin koordinatuta lan egiteko aukera aztertzea.

2.- Familia urrakorrekin egiten diren jardueren garapena sustatzea

- Familiekin egiten diren banakako eta taldekako esku-hartzei —bereziki, zentroaren eta familiaren arteko bitartekaritza— jarraipena, mota horretako esku-hartzeren bat egiten duten erakundeak elkarrekin harremanetan jarritz.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Prebentzio-proiektuei emandako laguntzek familia-eremuan prebentzio selektiboko proiektuak garatzeari lehentasuna eman dioten ala ez, eta, laguntzak ematean, udalerriko gizarte-zerbitzuekiko loturak lehentasuna izan duen ala ez aztertzea. Irismena: babestutako proiektu-kopurua.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Familiak informatzeko, orientatzeko eta aholkatzeko ekimen pertsonalizatuak garatu diren ala ez ikustea. Irismena: udalerrri-kopurua, arreta emandako familia-kopurua, esku-hartze mota eta emaitza.
- Planaren hasieraren eta bukaeraren artean, irismenean eta parte-hartzean gertatutako igoera.

3.2 PROGRAMA.- PREBENTZIO SELEKTIBOA FESTA-GIROAN ETA AISIALDIAN.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Gazteek aisialdian ongi pasatzeko joerak dituzte, eta joera horiek, askotan, kontsumo-modu berriak dakartzate, besteak beste, asteburuetako jai-giroetan, hala nola dantzalekuetan, makro-dantzalekuetan, herriko festetan... Gune horiek arrisku-faktore bat dira, honelako jarrera indibidualak bultzatzen baitituzte: dosia errepikatzea, drogak nahastea eta denbora gutxian alkohol asko edatea; bestalde, taldeko jarrerak ere bultzatzen dituzte, adibidez, partekatzea, lehiatzea, gonbidatzea edo legez kanpo saltzea (txikizka saltzea)...

Gune horietako esku-hartze selektiboak ez du eskolako edo familiako esku-hartzearen adinako hezkuntza-gaitasuna, baina aukera ematen du arriskuak murriztearen ikuspegiaren arabera bideratutako esku-hartzeak egiteko, eta, hala, arrisku-erabilerak, erabileraren berehalako ondorioak (auto-istripuak, hartu nahi ez diren sexu-jokabideak, lesioak edo borrokak), eta epe luzerako beste ondorioak (mendekotasuna, kalte organikoa, gizarte-bazterketa...) gutxitzen dira.

HELBURUAK

Orokorra: Arrisku-kontsumoak eta ongi pasatzeko droga-kontsumoari loturiko arriskuak murriztea, batik bat, droga ongi pasatzeko hartzen duten gazteen artean.

Operatiboak:

- Kontsumitzen den aisialdi-guneetan bertan, kontsumitzaileak informatzea sentsibilizatzea ongi pasatzeko droga-kontsumoari lotutako arriskuei buruz.
- Urtean, jai-giroetan arriskuak murrizteko egiten diren eta droga-gaiak jorratzen dituzten esku-hartzeak 2tik 5era igotzea.

EKINTZAK

- 1.- Jai-giroan eta aisialdian alkohola eta bestelako drogak gehiegi kontsumitzeari buruzko informaziozko, prebentziozko eta arriskuak murrizteko proiektuei eustea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Xede horretarako behar bezala diseinatutako esku-hartzeak modu egokian garatzen dituzten erakundeak diruz laguntzea.
- Proiektuetan sartuko dira, batetik, festetan parte-hartzaileekin zuzenean egiten diren esku-hartzeak, eta, bestetik, edari alkoholikoak sal ditzaketen lokalez arduratzen diren pertsonak trebatzeko esku-hartzeak.

2.- Lonjetan prebentzio-lana bultzatzea, arriskuak murrizteko esku-hartze informatzaileen bidez —substantziei eta ustekabeko istripuen kasuetako segurtasunari buruzkoak.

- Jardunaldi bat egitea, udaletako alorretako (prebentzio komunitarioarena barne) tokiko arduradunei mota horretako esperientziak azaltzeko.
- Esku-hartzeen protokoloari buruzko dokumentu adostu bat egitea.
- Dagozkien kanal administratiboen bidez (laguntza-ordenak, hitzarmenak, lehiaketak...), lehentasuna ematea behar bezala diseinatutako prebentzio selektiboko proiektuei laguntzeari.
- Horrelako proiektu bat izatea 2019. urterako.

3.- Komunikazio-kanal bat irekitzea, IKTak erabiliz, informatzeko eta arriskuak murrizteko.

- Trebatutako pertsonak kudeatutako webgune bat martxan jartzea, informazioan eta arriskuen murrizketan espezializatua eta droga-kontsumitzaileei zuzendua.
- Prebentzio unibertsalekoaren proiektu bera izatea komeni den aztertzea.

4.- Lokaletako segurtasuna sustatzea, bai publikoari dagokionez (edukiera, aireztapena, larrialdietako irteerak, segurtasun-plana...), bai pertsonen dagokienez (komunak irekita egotea, komunetan ura egotea...)

- Gau-giroko lokaletan (dantzalekuak, dantza-tabernak), gaur egungo prebentzio-zerbitzuari eustea
- Prebentzio-zerbitzuak ohartaraz ditzala behin eta berriz lokaletako jabeak pertsonen dituzten arriskuez (komunetan ura egotea)
- Komunetan kartelak jarrita, erabiltzaileak haien eskubideei buruz informatzeko kanpaina bat egitea.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Prebentzio-proiektuei emandako laguntzek jai-giroan eta aisialdian prebentzio selektiboko proiektuak garatzeko balio izan duten ala ez aztertzea. Irismena: proiektu horiei emandako laguntzen zenbatekoa eta kopurua.
- Egiaztatu ea lortu den urtean 5 jarduera egiteko gutxieneko helburua.

2. ekintza

- Gaiari buruzko jardunaldia egin den ikustea. Irismena: bertaratutakoen kopurua, eta ordezkatatuko udalerri- eta erakunde-kopurua.

3. ekintza

- Webgunea abian jarri den eta trebatutako langileek kudeatzen duten aztertzea. Irismena: urtean izaten duen bisita-kopurua, eta eskatutako informazio-gaiak.

4. ekintza

- Gau-giroko lokaletako langileak trebatzeko proiektuak egin diren aztertzea. Irismena: parte hartu duten lokal- eta profesional-kopurua eta -mota.
- Herrizaingo Sailak langileen segurtasunaren gainbegiraketa bere gain hartu duen ala ez ikustea. Irismena: langileen segurtasun-neurriak gainbegiratu den lokal-kopurua eta irekitako espediente-kopurua (ezarritako zehapen-kopurua eta haien arrazoia).
- Erabiltzaileen eskubideei buruzko kanpaina informatzailea egin den ikustea. Irismena: lokal-kopurua eta -mota, eta kartelak jarri diren guneak.

3.3. PROGRAMA .- OSO URRAKORRAK DIREN NERABE ETA GAZTEEKIN ETA HAIEN FAMILIEKIN EGINDAKO PREBENTZIO EGOKITUA.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Gazte batzuek jarrera-arazo larriak dituzte, eta horiei drogen ohiko kontsumoa gehitzen zaie. Oraingoz, ez dira mendekoak, baina arrisku larrian daude. Taldeei zuzendutako prebentzio selektiboko esku-hartzeak ez dira nahikoak haien beharrei erantzuteko, eta haien edo haien familien neurriko beste ekintza-mota batzuk behar dira.

HELBURUAK

Orokorra: Oso urrakorrek diren eta/edo, jokabide-arazoak izanik, mendekoak ez diren nerabe eta gazteengan mendekotasun-jarreraren arriskuak murriztea, pertsonaren neurriko esku-hartze indibidualizatuen bidez.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Operatiboa: Familiekin eta, jokabide-arazoak eta/edo drogen ohiko kontsumitzaileak eta/edo jokozealeak izanik, mendeak ez diren nerabe eta gazte oso urrakorrekin esku hartzeko espezializatutako baliabideen sare bat abiaraztea eta hari eustea.

EKINTZAK

1.- Nerabe oso urrakorrekin eta haien familiekin egiten den prebentzio egokituari zuzendutako baliabideak sendotzea.

- Esku-hartze mota horri buruzko ikerketa bat egitea: jarraitutako ereduak, ezaugarriak, estaldura eta irismena.

2.- Baliabide-sare hori garatzen laguntzea:

- Deitu telefono bidezko informazio-zerbitzuari eustea.
- Ikastetxeei eta osasun-baliabideei zerbitzu horren berri ematea (jardunaldia), kasuak bideratu ahal ditzaten.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Ikerketa egin den eta baliozkotze-prozedura bat ezarri den ikustea.

2. ekintza

- Gizarte- eta osasun-zerbitzuei baliabideak aurkeztu zaizkien aztertzea. Komunikazio-ekintzari esleai dakiokeen arretaren igoera kalkulatzeko; kasuen biderapenaren igoera.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

4.- LAGUNTZA TERAPEUTIKOA

IV.- LAGUNTZAREN ILDOA

HELBURUA: EAEko laguntza-sarea egokitzea droga-mendekotasunen fenomenoak sortzen dituen laguntza-behar guztiei erantzuteko, bai iraganetik datozenak, bai oraintsu agertutakoak.

Mendekotasuna gaixotasun bat baino gehiago da. Gaixotasun bat da, seinale eta arazo fisikoak (intoxikazioa, mendekotasun fisikoa, infekzio-gaixotasunak...) eta nahasmen psikikoak (mendekotasun psikologikoa, gogo-aldartearen eta nortasunaren aldaketak, seinale psikotikoak...) eragiten dituelako; eta gaixotasun bat baino gehiago da, hark jota dagoenari gizarte-arazoak ekartzen dizkiolako (senideekiko eta ibiltzen den inguruarekiko harremanak aldatzea, baliabide ekonomikoak eta sozialak hondatzea...).

Mendekotasuna ez da bat bakarra, baizik eta hainbat motatakoa izan daiteke; ohikoenak dira tabakismoa, alkoholismoa, kokainaren mendekotasuna, heroinaren mendekotasuna, jokoaren mendekotasuna edo ludopatía, cannabisaren mendekotasuna eta anfetaminen mendekotasuna.

Mendekotasunen egoera, diagnostikoan ikusi dugunez, ez da estatikoa, baizik eta aldatu egiten da. 1970eko hamarkadara arte, mendekotasunak alkoholarena eta tabakoarena bakarrik ziren ia; 1970eko eta 1980ko hamarkadetan, heroinaren mendekotasuna gehitu zen; kokainaren mendekotasunak, berriz, heroinarena ordeztu zuen hein handi batean, eta cannabisaren eta anfetaminen mendekotasuna ere garrantzia hartzen ari da. Duela urte batzuetatik gertatzen den politoxikomania gero eta indar handiagoa ari da hartzen, heroina eta kokaina nahasita kontsumitzearen eraginez. Bestalde, jokia legeztatzeak beste arazo bat ekarri du: ludopatía.

Drogazaleak ere aldatu egin dira: hasieran, alkoholikoak eta erretzaileak zenbait klasetakoak ziren; geroago, klase ertaineko eta altuko familietatik zetozen lehenengo heroinazaleak agertu ziren, eta, hamarkada batean, askoz klase sozial apalagoetako eta baztertutako gizarte-eremuetako pertsonen eragiten die. Azken horiei klase sozial guztietako kokainazaleak gehitu zaizkie, baina gehienak gizarteratuta daude eta bizitza

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

konbentzional bat dute (bikotekidea, etxebizitza, lana...). Bestalde, drogazaleen artean, gora egin du buruko gaixotasunaren eta mendekotasunaren diagnostiko bikoitzak; mendekotasuna gaixotasunaren jatorrian egon daiteke, edo prozesuaren zati izan daiteke.

Droga Mendekotasunei buruzko aurreko Planak aplikatzearen ondorioz, Euskal Autonomia Erkidegoak laguntza-sare sendoa du, terapia-eskaintza zabala duena eta malgutasunez funtzionatzen duena, eta, horregatik, EAEko droga-kontsumitzaile asko eta asko sartu dira sarean. Hala eta guztiz ere, terapia-programak moldatzen jarraitu behar dugu, drogazale-taldearen eta sortzen ari diren kontsumo-modu berrien ezaugarrietara eta eskaeretara egokituz.

4.1. PROGRAMA.- BALIABIDE ETA PROGRAMA TERAPEUTIKO ERAGINKORRAK HOBETZEA ETA SENDOTZEA

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Azken urteotan biztanle mendekoengan ikusitako aldaketen ondorioz, laguntza-zerbitzuak gero eta panorama konplexuagoari egin behar dio aurre, besteak beste, kontsumoaren eta drogazaleen eredu berriek ez dituztelako ordeztzen lehengoak, baizik eta gainjarri egiten direlako.

Izan ere, heroinazaleen kopurua murriztu egin da, baina ez dira desagertzen; urtero heroinazale askok eskatzen dute oraindik tratamendua (448 lagunek 2007an, alkoholarena ez den toxikomaniengatik tratamendu-eskaera berri guztien % 26,8), gutxi batzuk paziente berriak dira (% 13), eta gehienak, berriz, berrerortzen diren iraganeko pazienteak dira (% 87).

Mendeko horiei kokainazaleak gehitu zaizkie, eta, gaur egun, tratamendu-eskaera berrien erdia dira ia-ia kokainazaleak (alkoholarena ez den toxikomaniengatik eskara berri guztien % 49,4); duela hamar urte, hamarretik bat baino gutxiago ziren (% 7,4). Baina, horrez gain, eskaera horietan asko igo dira berrerortze-kasuak; izan ere, substantzia horrengatik tratamendu-eskaera berrien % 43 dira.

Tratamendu-eskaera horiei indarra hartzen ari diren beste batzuk gehitu behar zaizkie, hala nola cannabisa eta anfetaminengatikoa —horietako bakoitzak eskaeren % 10 eragiten ditu gutxi gorabehera—, eta gero eta ohikoagoa den beste elementu bat: buruko gaixotasunak.

Datu horiek islatzen dute eskaera horiek gero eta konplexuagoak bihurtzen direla urte gutxian. Horiek horrela, baliabideak beharretara egokitzeko aukera emango duen azterketa bat proposatzen da.

HELBURUAK

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Orokorrak: Droga-kontsumoa murriztea drogazale eta alkoholikoengan.

Operatiboa: Droga-mendekotasunari eta alkoholismoari erabat ekiteko doako baliabide-sare bati eustea, eta baliabide horiek eraginkorrak izatea erakutsi duten zenbait modalitate terapeutiko eskaintzea (anbulatorioa, ospitalekoa edo egoitzakoa-TK), bai Osakidetzari atxikitako sare publikokoak, bai Osasun Sailarekin hitzartutako gizarte-ekimeneko erakundeei dagozkienak.

EKINTZAK

1.- Dauden baliabide terapeutikoen azterketa bat egitea:

Azterketak hau jasoko du:

- Baliabideen deskribapena: zerbitzuak, giza baliabideak eta materialak
- Egiten diren esku-hartzeen azterketa
- Artatutako biztanleen azterketa, eta droga-kontsumitzaileek egindako ibilbideen azterketa

2.- Biztanleen artean ikusitako arazo berrien azterketa bat egitea

Azterketak honako hau jasoko du:

- Laguntzan antzemandako aldaketa eta arazo berriak (kokaina, kokaina+heroína, ketamina...)
- Gazteek alkohola kontsumitzeko dituzten eredu berriak
- Cannabisa goiz kontsumitzearen ereduak eta horri lotutako arazoak
- Mendekotasunei lotutako jarrera-patologiak (indarkeria, tratu txarrak...)
- Patologia bikoitzaren prebalentzia altua.

3.- Ikerketaren gomendioei jarraiki, hobekuntza-proiektu bat ezartzea, zer baliabide eta programa sendotu behar diren eta VI. Planean zer doikuntza eta aldaketa egingo diren zehaztuko duena

- Azterketa horretatik ateratako datuekin:
 - 1– Sarearen oreka zehaztea: osagarritasuna / bikoiztasuna.
 - 2– Laguntza-sarea zer tratamendutara ireki/egokitu behar den zehaztea.
- Laguntza-sarea hobetzeko gomendioak egitea.
 - o Baliabide batzuekin aldaketarik gabe jarraitzea proposatzen da
 - o Beste zerbitzu batzuetan hobekuntzak aplikatzeko beharra finkatuko da

ADIERAZLEAK

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1. ekintza

- Baliabideen aurreikusitako azterketak egin diren ikustea: zerbitzuak, giza baliabideak eta materialak; egiten diren esku-hartzeak
- Tratamendua eskatzen dutenetik, artatutako biztanleen eta haiek egin dituzten ibilbideen aurreikusitako azterketak egin diren ikustea

2. ekintza

- Gehien kontsumitzen diren drogei dagokienez (kokaina, kokaina+heroína, heroína, ketamina...), laguntza-eskaeran antzemandako aldaketei eta arazo berriei buruzko aurreikusitako azterketak egin diren ikustea.
- Gazteek alkohola kontsumitzeko dituzten eredu berriei buruzko eta eredu horiek tratamenduetan, tratamendu-eskaeretan eta larrialdietako arretan duten eraginari buruzko aurreikusitako azterketak egin diren ikustea..
- Cannabisa goiz kontsumitzearen erduei eta horri lotutako arazoei buruzko aurreikusitako azterketak egin diren ala ez eta horiek tratamenduetan eta tratamendu-eskaeretan duten eragina aztertu den ala ez ikustea.
- Mendekotasunei lotutako jarrera-patologiei buruzko (indarkeria, tratu txarrak...) aurreikusitako azterketak egin diren ikustea.
- Patologia bikoitzaren prebalentziari buruzko aurreikusitako azterketak egin diren ala ez aztertzea.

3. ekintza

- Arretan bikoiztasunak eta gabeziak zehaztu ahal izan diren aztertzea.
- Baliabideekin —eta zer baliabiderekin— aldaketarik gabe jarraitzea proposatu den ala ez eta beste zerbitzuetan —eta zeinetan— hobekuntzak aplikatu behar diren aztertzea.

4.2. PROGRAMA.- ESKU-HARTZE TERAPEUTIKOAREN OSAKETA.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Alkoholaren eta legez kanpoko drogen (heroína, kokaina, anfetaminak...) mendekotasuna dutenak ez dira osasun fisiko, mental eta sozialeko ondoriozko arazoak ekartzen dituzten mendekotasunek jotako bakarrak.

Hasiera batean, tabakismoa da gehien hedatutako mendekotasuna, nahiz eta erretzaileek ez dituzten jasaten mendekoek izaten dituzten ondorio sozial negatiboak;

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

baina, denok dakigunez, gaixotasun eta nahasmen fisiologiko batzuk eragiten ditu, eta haien ongizatea eta bizi-itxaropena murrizten du. Zenbait erakundek esku-hartzeak abiarazi dituzte erretzeko ohiturari uzteko, eta nahikoa arrakasta izan dute, pertsona ugari hartzen baitute beren burua erretzaile ohitzat; kasu honetan, ekimen horiek indartu nahi dira, eta Mendekotasunen Planean sartu.

Beste fenomeno bat da substantziarik gabeko mendekotasunena; datuak ematen diren guztietatik, bada bat buruko gaixotasunen katalogoan sartuta dagoena: ludopatia. Diagnostikoan aipatu dugunez, 785 bat lagunek hartzen dute ludopatiagatiko tratamendua erakunde espezializatuetan. VI. Plan honetan, patologia horrenganako arreta mendekotasun guztienganako arretan sartzea proposatzen da.

Laguntza-sareak paziente toxikomanoekin duen harremanak aukera ematen du pertsona horien osasuna hobetzera eta haien arriskuak eta kalteak murriztera bideratutako beste zeregin batzuk garatzeko ere.

HELBURUAK

Orokorra: Beste mendekotasun batzuek (tabakismoak eta substantziarik gabeko beste mendekotasun batzuek) eta substantziak behar ez den bezala erabiltzearen ondorioek pertsona mendekoetan duten eragin negatiboa murriztea.

Operatiboa: Mendekotasunei erabat ekiteko doako baliabideak zabaltzea, eta beste premia batzuei ekitea (tabakismoa, droga-mendekotasun berriak, substantziarik gabeko beste mendekotasun batzuk eta kalteen murrizketa).

EKINTZAK

1.- Substantziarik gabeko mendekotasunak sartzea doako laguntza-eskaintzan; zehazki, ludopatia.

- Tratamenduaren bideragarritasuna aztertzea, bai bide publikoetatik, bai erakunde espezializatuekin egindako akordioen bidez.
- Osasun eta Gizarte Zerbitzuen arteko akordioak.

2.- Erretzeko ohiturari uzteko tratamenduak indartzea.

- Zenbait erakundek (Osasun Sailak, lehen mailako arretak / Osakidetza, Komunitateko prebentzio-taldeek...) erretzeko ohiturari uzteko martxan jarritako hainbat baliabide eta programa koordinatzea.
- Erretzeko ohiturari uzteko eskaintza-plan bat egitea, ekimenak elkarren artean eta kanpaina baten barruan eskaintzeko (ikurrak, ekimen guztiei buruzko informazioa, egutegia...).

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

3.- Arriskuak eta kalteak murrizteko esku-hartzeak koordinatuta mantentzea zenbait zerbitzutan eta beste plan batzuekin (hiesa...)

- Arriskuak eta kalteak murrizteko esku-hartzeei eustea.
- Hiesaren Planarekin koordinatzea, drogak bide parenteraletik kontsumitzeari lotutako baliabideei eusteko. (HARRI BELTZAREKIN koordinazioa: JOSEBA RECALDE).
- Batxillergoko 1. mailako ikasleekin hitzaldiak egitea.
- Etengabeko jarraipen bat egiten zaio eskaeren bilakaerari, egoerara moldatzeko.

4.- Arazo berriak antzemateko prozedura bat garatzea, eta haiei erantzuteko aukerak aztertzea

- Hainbat puntutatik (laguntza-baliabideak, larrialdietako baliabideak, prebentzio selektibo, egokitu eta zehatzeko baliabideak...) informazioa biltzeko prozedura bat diseinatzea.
- Osasun-informazioaren zuzendaritzak eta Droga-mendekotasunen behatokiak emandako informazioarekin batera, informazioa zentralizatzea —horretarako, Galdakaoko ospitaleak gomendatutako sare publikoko ospitale bati eutsiko zaio erreferentziazko zentro gisa.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Ludopatia bide publikoen bitartez tratatzearen bideragarritasuna aztertu den ala ez ikustea. Ateratako ondorioak: xede horretara bideratutako baliabide-mota (publikoa edo pribatu-hitzartua), gizarte- eta osasun-alorrean sartu izana.
- Mendekotasun horren tratamendua sare publikoan edo publiko hitzartuan sartzeko prozesua abiarazi den ala ez ikustea. Abian jarritako baliabideen deskribapena. Irismena: artatutako pertsona-kopurua eta haien ezaugarriak..

2. ekintza

- Zenbait erakundek abiarazi dituzten erretzeko ohiturari uzteko baliabideen eta programen arteko koordinazio-maila aztertzea.
- Lehen mailako arretak sentsibilizatzeko eta informatzeko ekimenak egiten dituen ala ez ikustea. Irismena: inplikaturako zerbitzu-kopurua, eta informazioa jasotzen duen erabiltzaile-kopurua.
- Ekimenak elkarren artean eta kanpaina baten barruan eskaintzen dituen erretzeko ohiturari uzteko planen bat egin den eta abiarazi den ala ez ikustea. Irismena: hura aplikatzen den udalerrri-kopurua, egindako jarduera-kopurua, artatutako pertsona-kopurua eta saioak bukatzen dituen pertsona-kopurua.

3. ekintza

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Arriskuak eta kalteak murrizteko esku-hartzei eutsi zaien ala ez ikustea. Irismenari buruz lortutako emaitzak: xiringak banatzean/trukatzean, preserbatiboen banaketan eta bestelako jardueretan zer pertsona-kopururengana iristen den.
- Drogak bide parenteraletik kontsumitzeari lotutako baliabideei eusteko, Hiesaren Planarekiko koordinazio-egoera aztertzea. Irismenaren emaitzak: banatutako eta trukaturako xiringa-kopurua, eta xiringak banatzean/trukatzean zer pertsona-kopurutara iristen den.
- Eskaeren bilakaeraren jarraipena egin den ala ez ikustea. Emaitzak, antzemandako aldaketak: igoera/jaitsiera, ezaugarriak (guneak, udalerriak).

5.- PREBENTZIO ZEHATZA ETA GIZARTERATZEA

V.- PREBENTZIO ZEHATZA ETA GIZARTERATZEAREN ILDOA

HELBURUA: baliabideen egitura jarraitua sustatzea, arriskuak murriztuz eta kalteak arinduz, bazterkeria handian dauden mendekoak artatzeko aukera emango duena, eta mendekotasun-arazoak dituzten edo izan dituzten pertsonak gizarteratzeko aukera emango duena

Droga Mendekotasunen I. Planetik bosgarrenera, gizarteratze-ildo bat garatu da, errehabilitazio-prozesua ongi bukatu duten pertsonak gizarteratzera bideratua.

Laguntza-zentroetatik lortutako datuek adierazten dutenez, heroinaren mendeko askok zailtasunak dituzte egoera horretara iristeko; izan ere, Behatokiak 2007rako emandako datuek adierazten digute mota horretako mendekotasunagatik tratamendua eskatzen duten pertsonen % 93 berrerori egiten direla, baita kokainaren mendekotasunagatik eskatzen dutenen % 45 ere.

V. Planean, gizarteratze-ildotik banandutako prebentzio zehatzeko ildo berri bat ireki zen, eta haren helburua zen bazterkeria handian zeuden drogazaleengana hurbiltzea, haien bizi-baldintzak hobetzeko asmoz. Bazterkeria handian zeuden toxikomano horiei zuzendutako baliabide eta esku-hartze batzuk abiaraztea eta indartzea erraztu zuen horrek.

Ildo hori garatzeak aukera eman du bazterkeria handian dauden toxikomanoentzako oinarritzko zerbitzuak ugaritzeko, zenbait erakunde eta proiektuen bidez, hala nola hiesaren aurkako batzordeak, Hontza edo Munduko Medikuen gainbegiratutako kontsumo-gela. Bestalde, tratamendu bat bukatu duten pertsonen zuzendutako gizarteratze-baliabideei eutsi zaie; hala ere, ez dago baliabiderik erdibideko egoeran dauden pertsonen arreta emateko, hau da, jardunean ari diren mendekoak, baina nahiko bizimodu normalizatua dutenak eta bazterkeria-arriskuan daudenak.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

VI. Planak ideia horiek bildu eta bi ildo horiek batu ditu, eta hauek sartuko diren esku-hartze jarraitu bat garatu nahi izan du: urrakortasun-egoera larrienean dauden mendekoen (drogazaleak eta ludopatak) biziraupena ziurtatuko duten baliabide oinarritzkoenak, tratamendu bat ongi gainditu duten eta bizi diren komunitatean ongi gizarteratzeko aukera handiak dituzten mendeko ohiak, bai eta —eta hau oso garrantzitsua da— mendeko izaten jarraituko duten baina hala ere bizitza normalizatu bat egin dezaketen mendekoentzako laguntza ere.

5.1. PROGRAMA.- MENDEKOTASUNA DUTEN ETA BAZTERKERIA-ARRISKUAN DAUDEN PERTSONEK OSASUN-BALIABIDEETARA SARBIDEA IZATEA

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Bazterkeria handiko egoeran dauden toxikomanoek osasun-baliabideekiko jarrera eta portaera herabea izaten dituzte maiz. Bestalde, osasun-sistemako langileek jarrera desegokia izatea sorrazten dute.

Hala, haien bizimoduak berekin dakartzan arriskuei, osasun-baliabideekiko harreman urria edo ezdeusa gehitu behar zaie.

Ezinbestekoa da drogazaleei osasun-baliabideetarako sarbidea erraztea eta haiek baliabide horiekiko jarrera positiboagoa izatea, kontrako bizi-baldintza horien aurrean, osasuna edo ongizatea hobetu, eta biziraupena luzatu ahal izateko.

HELBURUAK

Orokorra: Mendekotasun-arazoak dituzten pertsonen osasuna eta bizi-kalitatea hobetzea; batez ere, baztertuak izateko arrisku handia dutenena.

Operatiboa: Mendekotasun-arazoak dituzten eta bazterkeria-arrisku handian dauden pertsonen osasun-baliabide eta -zerbitzuetarako sarbidea —eta, dagokionean, egonaldia— erraztu eta areagotu dezaketen proiektuak eta jarduerak sustatzea, mantentzea eta hobetzea.

EKINTZAK

1.- Osasun-baliabideetan mendekotasun-arazoak dituzten eta gizaretik baztertua dauden pertsonen tratu egokia sustatzea osasun-baliabideetan.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Osasun- eta gizarte-zerbitzuen arteko informazio-, orientazio- eta koordinazio-mekanismoak barnean hartuko dituen tratabide- eta jarduera-protokolo bat ezartzea, zerbitzu horien eta bazterkeria handiko egoeran dauden pertsonak artatzeko baliabide espezializatuen artean adostutakoak.
- Protokolo hori, inplikaturako alderdien adostasunarekin, eskura dauden harrera-mota guztietara (anbulatorio nahiz ospitaleetako espezialitateak, lehen mailako harrera, larrialdiak) egokitu behar da.
- Protokolo hori gizarte- eta osasun-zerbitzuetako langileen artean zabaltzea.
- Arrisku eta kalteak murrizteari, protokoloaren ezarpenari, eta artatuak beste baliabideetara bideratzeari eta orientatzeari buruzko prestakuntza-moduluak diseinatzea, eta osasun-arloko langileei eskaintzea.

2.- Mendekotasun-arazoak dituzten eta gizartetik baztertuta dauden pertsonen osasun- eta gizarte-zentroetara eta -baliabideetara lagunduta joateko duten beharra artatzea.

- Erakundeek laguntzaren eginkizun sistematizatua eta protokolizatua aintzatetsiko dute, ibilbide luzea ahalbidetzen duen babesa eskainita.
- Aintzatespen horrek laguntzetarako sarbidean kontabilizatzeko balioko die laguntza-lan hori gauzatzen duten erakundeei.
- Laguntze-lanetako partaidetza-modu gisara borondatezko lana sustatzea, eginkizun horretaz arduratuko diren lagunei prestakuntza egokia emanda.

3.- Droga-mendekotasuna duten eta bazterkeria-arriskuan dauden pertsonen osasunerako hezkuntza eta parekoen prestakuntza zabaltzea.

- Osasunerako hezkuntzako tailerrak gehitzea, eta beste lurraldeetara zabaltzea.
- Kurtso horietan, honako gai hauek lantzea: drogen erabilera problematikoen prebentzioa, sexu segurua, gaindosien prebentzioa, arrisku txikiagoko kontsumoa, GIBaren eta hepatitisaren transmisioa.
- Prostituzioan diharduten pertsonen zuzendutako esku-hartze espezifikoak antolatzea.

4.- Xiringen eta arrisku txikiagoko kontsumorako beste material batzuen truke-programak finkatzea.

- Programaren estaldura-maila behatutako beharretara egokitzen jarraitzea.
- Hiesaren Planarekin elkarlanean eta koordinatzen jarraitzea.
- Erakunde parte-hartzaileen partaidetza-mailari eustea.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Protokoloa egin den ikustea; protokolo hori osasun-zerbitzu ezberdinen eta osasun-arretaren maila ezberdinen artean adostuta egin den ikustea.
- Dibulgazioaren irismena: argitaratutako ale-kopurua, aleak igortzen zaizkien pertsonen kopurua eta lan-kategoria.
- Prestakuntza-moduluak eman diren ala ez ikustea. Irismena: emandako ikastaro-kopurua, banaketa zonala, bertaratutako profesional-kopurua eta haien kategoria.

2. ekintza

- Laguntza-lana aintzatesten den ikustea, laguntzetan zenbatetsita.
- Irismena: laguntza-lan horietarako erabilitako boluntario-kopurua.

5.2. PROGRAMA.- BAZTERKERIA-EGOERA HANDIAN DAUDEN DROGAZALEEN OINARRIZKO BEHARREN ESTALDURA

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Jarduera-ildo honen I. programan adierazitakoaren antzera, sarritan hutsuneak daude bazterkeria handiko egoeran dauden drogazaleei estaldura eskain diezaieketen osasun- eta gizarte-baliabideetan, eta, horrek, pertsona hauen bazterkeria-egoera areagotzea dakar.

Gizarte-baliabideek irekiak izan behar dute, eta drogazaleen egoerara moldatu behar dute, drogazaleek aukera izan dezaten oinarrizko beharrak asetzen dituzten gizarte-baliabideetara errazago iristeko.

Pertsona horien biziraupena ziurtatzera bideratu behar da, batez ere, hobekuntza hori; baina, harreman horren baitan, pertsona horiek gizarte-baliabide espezializatuekin kontaktuan jarri, eta bizimodua, guztiz ez bada ere, zertxobait edo denbora-tarte luzerako aldatzeko laguntza jaso dezakete.

HELBURUA

Orokorra: Bazterkeria handiko egoeran dauden drogazaleen biziraupena ziurtatzea eta bizi-kalitatea hobetzea.

Operatiboa: Bazterkeria handiko egoeran dauden drogazaleen elikadura, higie, deskantsu, ostatu-hartze eta laguntzako oinarrizko beharrak betetzen dituzten baliabideak eskaintzea.

EKINTZAK

1.- Erakundeetako baliabide sozialek gizartetik baztertuta dauden drogazaleen behar bezalako artatzea sustatzea, eta haiei, ahal den neurrian, enplegu edo

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

lanposturako sarbidea erraztea, eta hori ezinezkoa bada, Diru Sarrerak Bermatzeko Legeak aurreikusitako prestazio ekonomikoetarako sarbidea erraztea.

- Informazio-, orientazio- eta koordinazio-mekanismoak biltzen dituen tratabide- eta jarduera-protokolo bat ezartzea. Gizarte-zerbitzu, zerbitzu soziorabial, osasun-zerbitzu eta bazterkeria handiko egoeran dauden lagunen harrerarako baliabide espezializatuen artean adostu behar dira mekanismo horiek.
- Protokoloak kontuan izango du Diru Sarrerak Bermatzeko Legearen prestazioetarako sarbidea. Ahal den neurrian, lanpostua lortzeko eskubidea bermatuz, eta/edo eskura dauden laguntza sozialeko eta ekonomikoko baliabideetarako sarbidea bermatuz, tratamendu-segimenduaren baldintzak ezartzen dituen murrizketak ezabatuz.
- Arrisku eta kalteak murrizteari, protokoloaren ezarpenari, eta artatuak beste baliabideetara bideratzeari eta orientatzeari buruzko prestakuntza-moduluak eskaintzea gizarte-zerbitzuetako langileei.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Protokoloa egitean Diru Sarrerak Bermatzeko Legearen prestazioetarako sarbidea kontuan izan den ikustea. Protokoloaren zabalkuntzaren irismena, argitaratutako ale-kopurua, aleak igortzen zaizkien pertsonen kopurua eta lan-kategoria.
- Arrisku eta kalteak murrizteari, protokoloaren ezarpenari, eta artatuak beste baliabideetara bideratu eta orientatzeari buruzko prestakuntza-moduluen irismena: emandako modulu-kopurua, bertaratutako profesionalen kopurua eta haien kategoria profesionala.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

6 – PROFESIONALEI KOORDINAZIOA ETA LAGUNTZA

VI.- PROFESIONALEI KOORDINAZIOA ETA LAGUNTZA

HELBURUA: Erakunde publikoetako eta gizarte-ekimeneko lantaldeen eraginkortasuna eta efizientzia areagotzea, haien eginkizunerako beharrezkoak diren euskarri teknikoen hobekuntzaren bidez.

Mendekotasunen arloko esku-hartzeetan, gainerako gizarte-, hezkuntza- edo osasun-arloko esku-hartzeetan bezala, ezinbestekoa da behar bezala kualifikatutako lantaldeak izatea; baina, kasu honetan, gainera, fenomenoaren inguruan sortzen diren iritzi sozialen eragin negatiboak neutralizatu behar dira, esku-hartzeen eraginkortasuna oztokatzen baitute sarritan.

Bestalde, fenomenoaren konplexutasuna dela eta, estrategia eta esku-hartze maila desberdinak barne hartzen dituen esku-hartze zabala eratu da, eta hau askotariko sistemetan (eskola, osasuna, gizarte-zerbitzuak, polizia, lana) txertatu behar da.

Behar horien aurrean, egungo plan eta estrategiek profesionalen babeserako eta beste sistemekiko koordinaziorako ildo estrategikoa gauzatzen ari dira.

6.1. PROGRAMA.- BALIABIDEEN ETA ESKU-HARTZEEN KOORDINAZIOA.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Fenomenoaren konplexutasunari erantzuteko, esku-hartze zabala behar da, mendekotasunei dagokien berariazko jardueratik haratago doana eta beste sistemetan txertatzen dena, prebenitzeko, tratamendu bat emateko, gizarteratzean aurrera egiteko edo drogetarako sarbidea murrizteko.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Baldintza horietan, esku-hartzea eraginkorra izateko, koordinazioa ezinbesteko tresna bihurtu da, batez ere, erantzukidetasunaren eta jasagarritasunaren gisako printzipioak lehenetsi nahi badira.

HELBURUAK

Orokorra: Esku-hartzeen eraginkortasuna eta efizientzia sustatzea, sistema ezberdinen (zerbitzuak, baliabideak, zuzendaritzak, sailak eta erakundeak) lankidetzaren eta erantzukidetasunetik sortu beharreko sinergiaren bidez.

Operatiboa: Sistemen ordezkari politiko, tekniko eta adituen arteko hausnarketa bateraturako guneak sustatzea, esku-hartzeetan lankidetzaren eta elkarlana bultzatzeko.

EKINTZAK

1. Koordinazioa kontrol-eremuan:

- Udaltzaingo, Ertzaintza eta bestelako kontrol-baliabideen arteko koordinazioan aurrera egitea, legezko eskaintza- eta kontsumo-jarduerak indarrean dagoen legedira egokitu daitezen.
- Ertzaintzaren eta Osasun Sailaren arteko koordinazioan aurrera egitea, legezko estudefazienteen legez kanpoko salerosketa kontrolatzeko.

2.- Koordinazioa Prebentzioaren arloan:

- Batzorde Mistoak hezkuntzaren eremuan prebentzio unibertsaleko nahiz selektiboko esku-hartze prebentiboak gauzatzeko ekimenak sustatzea..
- Osakidetzako lehen mailako arreta-baliabideekiko (familia-medikuntza eta pediatria) koordinazioa bultzatzea, osasun-prebentzio eta -sustapena, kasuen detekzioa eta orientazioa sustatzeko.
- Osalaneakiko koordinazioa sustatzea, lan-arloan prebentzio-proiektuak garatzeko.

3.- Laguntza terapeutiko, prebentzio zehaztu eta gizarteratze arloetako koordinazioa.

- Mendekotasunak gizarte eta osasun arloko koordinazio-foroetan txertatzea, batez ere, mendekotasuna dutenei arrera egokia eman diezaieketen haietan.
- Osasun- eta gizarte-baliabideen koordinazio-prozesuak sustatzea eta haietan parte hartzea tratamendu-ekimen berriak ezarri ahal izateko, batez ere, cannabis terapeutikoan eta heroinaren banaketan oinarritzen diren tratamenduen kasuan.
- Zehaztutako prebentziora eta kalteen murrizketara zuzenduta dauden jatorri desberdinetako baliabide sozialen artean koordinazioa sustatzea, batez ere, gizarteratzea helburu duten laguntza sozialen arloan.
- Mendekotasunak dituzten pertsonak gizarteratzeko Eusko Jaurlaritzaren, Foru-Aldundien eta udalen baliabide eta ekimenen arteko koordinazioa sustatzea.

ADIERAZLEAK

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

1. ekintza

- Ertzaintza, udaltzaingo eta EAEko beste kontrol-baliabideen arduradunen arteko bilera-kopurua, legezko eskaintza- eta kontsumo-jardueren kontrolaren gaia jorratzeko. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Ertzaintza eta Osasun Sailaren arduradunen arteko bilera-kopurua, legezko estudefazienteen legez kanpoko salerosketa kontrolatzeko.
- Herrietako segurtasun-kidegoetako arduradunen, Ertzaintzaren, eta botere judizialaren arteko bilera-kopurua, droga-trafikoko delitu arruntenak kontrolatu eta jazartzeko. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.

2. ekintza

- Batzorde Mistoaren bilera-kopurua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Droga-gaietako arduradunen, Gazteria eta Familia Zuzendaritzen eta tokiko lantalde teknikoaren arteko bilera-kopurua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Droga-gaietako arduradunen eta Osakidetza lehen mailako arretaren arduradunen arteko bilera-kopurua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Droga-gaietako eta Osalaneko arduradunen arteko bilera-kopurua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.

3. ekintza

- Mendekotasunen gaia jorratu den gizarte eta osasun arloko koordinazio-foroak. Bilera-kopurua, eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Droga-gaietako arduradunek prebentzio zehatzaren eta gizarteratzearen arloko beste erakundeekin izandako bilera-kopurua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.
- Droga-gaietako arduradunek tratamendu terapeutikoaren arloko erakundeekin eta gizarte-zerbitzuekin izandako bilera-kopurua, tratamendu-ekimen berrien gaia eztabaidatzeko, batez ere, cannabis terapeutikoaren eta heroina-banaketa bidezko tratamendua. Eztabaidatutako gaiak eta hitzartutako akordioak.

6.2 PROGRAMA.- LANGILEEN PRESTAKUNTZA

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Langileen prestakuntza ezinbestekoa da esku-hartzeak eraginkorrak izateko; bestalde, arlo honetan lan egiten duten profesionalen eta boluntarioen prestakuntza hobetzea eta bermatzea da VI. Plan honen helburu estrategikoetako bat.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

Testuinguru honetan, argi dago prestakuntzak Planaren programetako bat izan beharko lukeela.

HELBURUAK

Orokorra: Mendekotasunen arloko esku-hartzeen ildo guztietan lanean ari diren profesionalen gaikuntza areagotzea.

Operatiboa: Mendekotasunen arloko profesionalen oinarritzko, berariazko eta etengabeko prestakuntza zabaltzea eta hobetzea.

EKINTZAK

1. Prestakuntza-egituraren azterketa:

- Azpeitiko Udalaren gizarte zerbitzuetarako sailak profesionalentzako sustatutako prestakuntza-baliabideak berrikustea.
- Urte bakoitzerako prestakuntza-lehentasunak zehaztea.
- Baliabideak eta haien edukiak doitzeta, bikoiztasunak eta hutsuneak saihestuz.

2.- Aholku Kontseiluaren eta/edo Droga Gaietako Zuzendaritzaren lan-batzordeek sustatutako prestakuntza-proposamenak aztertzea:

- Komunikabideetako langileak prestatzea eta sentsibilizatzea, prebentzio unibertsaleko programa komunitarioaren ekintzara begira.
- Osasun-arloko eta gizarte-zerbitzuetako langileak eta prebentzioko lantalde teknikoak trebatzea esku-hartze laburreko, psikoterapia laburreko eta counseling-eko tekniketara, drogazaleak eta/edo haien senideak berariazko prebentzio- edo tratamendu-baliabideetara bideratzeko.
- Drogazaleen laguntzan parte hartzen duten osasun arloko langileen berariazko prestakuntza garatzea, gai garrantzitsuetan (patologia bikoitza, jarrera-patologiak eta kontsumo-eredu berriak) eguneratuta egon daitezen.
- Profesionalei zuzendutako prestakuntza-jarduerak, programa eta proiektuetan parte hartzen duten bitartekarien eta boluntarioen lana sustatzeko.

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Azpeitiko Udalaren Gizarte Zerbitzuetarako sailaren droga-mendekotasunaren arloko prestakuntza-baliabideak berrikusi diren ikustea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

- Baliabideen azterketaren emaitzak bikoiztasunak eta hutsuneak aurkitzeko balio izan duen ikustea.
- Bikoiztasunak eta hutsuneak saihestuz, baliabideak doitzetik izan den aztertzea.

2. ekintza

- Proposatutako prestakuntza-proiektuetarako proposamenak aztertu diren eta lehentasunak ezarri diren ikustea.
- Prestakuntza-proiektu horien bideragarritasuna ezarri den ala ez ikustea.
- VI. Planeko prestakuntza-programan lehentasunezko zatia eta bideragarritzat hartu diren haiek sartu diren ala ez ikustea.

PROGRAMA.-7 PLANIFIKATUTAKO ESKU-HARTZEAREN SUSTASPENA: DISEINUA, PROGRAMAZIOA ETA EBALUAZIOA.

JUSTIFIKAZIO DIAGNOSTIKOA

Esku-hartzeetatik ondorioztatutako emaitzak hainbat elementuren mende daude; horietako bat planifikazioa da. Planifikazioa hiru tresnak osatzen dute; tresna horiek ez dira jomuga, hobekuntzarako balio behar dute, eta hauek dira:

- Diseinua: helburuak haiek lortzeko beharrezkoak diren jardueri egokitzea ahalbidetzen du.
- Programazioa: helburuak lortzeko beharrezkoa den esku-hartzea antolatzen du.
- Ebaluazioa: haren bidez, lorpenak ezagutzen dira.

Profesionalek jarrera proaktiboa izan arren, eta asko inplikatu arren, sarritan, esku-hartzeak ez dira behar bezala planifikatzen, eta horrek hobekuntza-prozesu sistematikoa zailtzen du, emaitzak, sendotasunak eta ahuleziak ezin baitira ezagutu.

Beste zailtasun bat, V. Planaren ebaluazioan azpimarratu zen bezala, zenbait programaren terminologian eta kontzepzioan datza. Izan ere, helburu eta metodologia ezberdinak dituzten programak talde berean sartzen dira. Beharrezkoa da, beraz, definizioak eta printzipioak finkatzea.

HELBURUAK

Orokorra: Esku-hartzeen eraginkortasun eta efizientzia hobetzea, diseinua, programazioa eta ebaluazioa etengabe hobetuta.

Operatiboa: Esku-hartzeetan, planifikazio-, diseinu-, programazio- eta ebaluazio-prozesuak sustatzea, hobekuntzak modu sistematikoan sartu ahal izateko.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

EKINTZAK

1.- Esku-hartzeen programazioa eta diseinua sustatzea:

- Profesionalak jabearaztea diseinatzearen eta programatzearen garrantziaz.
- Profesionalei prestakuntza eta aholkularitza eskaintzea.
- Proiektu eta programen definizio eta sailkapenean adostasuna lortzeko lan egitea.
- Diseinu eta programazio egokia sustatzea, hitzarmen, lehiaketa eta diru-laguntzetan balorazio-ekintza zehatzak gauzatuta.

2.- Esku-hartzeen ebaluazioa sustatzea:

- Profesionalak ebaluatzearen garrantziaz jabearaztea.
- Profesionalei prestakuntza eta aholkularitza eskaintzea.
- Ebaluazioa sustatzea, hitzarmen, lehiaketa eta diru-laguntzetan balorazio-ekintza zehatzak gauzatuta.
- Ebaluazio-eredu egingarri eta eraginkorren eraketa sustatzea, eta haiek zabaltzea.

3.- VI Planaren aplikazioarekin zuzenean lotutako ildo operatiboak garatzea:

- Baliabide didaktikoen azterketa-, eraketa- eta akreditazio-prozedurak abian jartzea eskoletan ezartzeko.
- Mendekotasunen VI. Planak gauzatutako programa eta jardueri buruzko ebaluazio-ikerketen azterketak egitea eta zabaltzea.

Azpeitiko Udala

GIZARTE ZERBITZUAK

ADIERAZLEAK

1. ekintza

- Profesionalak esku-hartzeak diseinatu eta programatzearen garrantziaz ohartarazteko sentsibilizazio-ekintzarik gauzatu den ikustea. Mota, zenbatekoa eta hartzaileak.
- Profesionalei diseinu eta programazioari buruzko prestakuntza eta aholkularitza eskaini zaien ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena: parte-hartzaileak.
- Programen eta proiektuen definizio eta sailkapenean adostasuna lortzeko ekintzarik egin den ikustea. Mota, zenbateko, hartzaileak eta irismena.
- Hitzarmen, lehiaketa eta diru-laguntzen esleipen-irizpideetan diseinuaren balorazioa sartu den ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena.
- Tokiko erakundeek mendekotasun-planak diseinatu, onartu eta abian jar ditzaten ekintzarik gauzatu den ala ez ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak, irismena eta indarrean dauden tokiko planen kopurua.

2. ekintza

- Profesionalak esku-hartzeak ebaluatzearen garrantziaz ohartarazteko sentsibilizazio-ekintzarik gauzatu den ala ez ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena.
- Profesionalei ebaluazioari buruzko prestakuntza eta aholkularitza eskaini zaien ala ez ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena: parte hartu duten pertsonak.
- Hitzarmen, lehiaketa eta diru-laguntzen esleipen-irizpideetan ebaluazioa sartu den aztertzea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena.
- Planaren urteko ebaluazioa mantendu den ikustea.
- Planen ebaluazio-prozedura hobetzeko ekintzarik egin den ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena.
- Jarraipena egiteko adierazle egonkorren taldeak berrikusi, adostu eta ezarri diren ikustea.
- Urteko txostenetan ebaluazioaren adierazle egonkorak sartu diren ala ez ikustea. Mota, zenbatekoa, hartzaileak eta irismena.

3. ekintza

- Eskoletan ezarri beharreko baliabide didaktikoen azterketa-, eraketa- eta akreditazio-prozedurak abian jarri diren ikustea. Emaizak: aztertutako baliabide didaktikoak, akreditatutako baliabide didaktikoak.
- Mendekotasunaren VI. Planak gauzatutako programa eta jardueri buruzko ebaluazio-ikerketen azterketarik egin den ala ez eta emaitza horiek zabaltu den txosten batean jaso diren ala ez ikustea. Irismena: egindako txosten-kopurua, banaketa, hartzaileak eta kopurua.